

Informe
Santa Coloma de Gramenet 2017

www.elpanoramic.org

Un projecte promogut per:

Amb el suport de:

Autoria: Observatori del Tercer Sector. Cintia Guerrero, Laia Otero i Montse Fernández

Juny 2018

Contingut

1. Presentació.....	4
2. El Panoràmic	6
3. Resum executiu.....	10
4. Una visió global de Santa Coloma de Gramenet	13
4.1. Les organitzacions de Santa Coloma de Gramenet	14
4.2. El punt de voluntariat	22
5. Les persones.....	25
5.1. Persones actives.....	26
5.2. Les persones associades.....	27
5.3. Les persones voluntàries	31
5.4. Els equips remunerats.....	40
5.5. Representació de col·lectius.....	43
6. El govern de les entitats	45
6.1. L'Assemblea.....	46
6.2. Junes, Patronats i Consells Rectors	47
6.3. L'equitat a les entitats.....	48
7. La dimensió econòmica.....	50
7.1. Volum econòmic	51
7.2. Fonts de finançament	53
8. Els espais	56
8.1. Les seus	57
8.2. Adequació dels espais.....	58
9. El repte de la base social.....	60
Annexos	64
Annex I: Fitxa tècnica.....	65
Annex II: Entitats impulsores.....	66

1. Presentació

#A càrrec de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

2. El Panoràmic

El Panoràmic és una recerca impulsada pel Consell d'Associacions de Barcelona –CAB- i fruit de les reflexions recollides en el 2n Congrés de les Associacions de Barcelona. Aquesta iniciativa que neix del mateix món no lucratiu aporta informació sobre l'abast del teixit associatiu i posa de manifest la seva força, disposant de dades sobre la seva situació i evolució. Des de la segona edició el Panoràmic es va estendre al conjunt del territori català i en la present, que és la quarta edició, el Panoràmic es consolida com una eina per a la millora i l'enfortiment del món associatiu gràcies a la seva visió transversal i les sèries de dades que es van generant, les quals permeten establir reptes i elements de millora alhora que comencen a dibuixar tendències.

La present publicació recull els resultats del Panoràmic de Santa Coloma de Gramenet, en el qual han participat en la seva primera edició 20 entitats del municipi. Malgrat la xifra no ha estat l'esperada permet començar a dibuixar la realitat associativa i de voluntariat del municipi. També assentar les bases per consolidar el Panoràmic de Santa Coloma aconseguint, en futures edicions, ampliar la mostra.

L'Ajuntament de Santa Coloma ha tingut un paper clau en la recollida de respostes i a l'hora de copsar les especificitats del territori, tot incloent preguntes específiques per a les entitats d'aquest municipi. El resultat del treball des de la proximitat és una imatge transversal del món no lucratiu en el municipi que es mostra en el capítol 4 i, a la vegada, l'anàlisi de tendències de la realitat associativa del municipi a partir de la mostra d'entitats participants, en la resta de capítols. Quan és possible s'aporten dades de comparació amb el conjunt de Catalunya.

Coneixement

La generació de dades contribueix a identificar temes de millora i posar llum sobre les percepcions. El coneixement ajuda a fer-se més forts

Visibilitat

Les xifres de dimensió i la informació sobre les activitats que es realitzen donen visibilitat davant la societat a un sector del qual sovint no hi ha dades

Reconeixement

La informació objectiva contribueix al reconeixement social de la feina que es realitza i els valors que es promouen en el camí cap a la transformació social

Incidència política

A partir de preguntes sobre el posicionament del sector es contribueix a la millora de les accions d'incidència política

Dimensió

Les entitats formen part de la vida del país però cal contextualitzar-les per tal de saber quin lloc ocupen a la societat

El Panoràmic treballa des del valor de sector tot innovant el procés de recerca. Els elements metodològics d'innovació són:

Col·laboració

Les entitats impulsores uneixen representativitat, experiència i capacitat d'execució. En el Panoràmic no hi ha una empresa consultora que fa un encàrrec.

Participació

Hi ha grups de treball per definir necessitats, el qüestionari s'elabora de forma participativa i es treballa en transparència.

Proximitat

El treball de camp s'estructura des d'entitats de l'entorn que es responsabilitzen d'aconseguir les respostes a la seva zona.

Open data

Les dades es comparteixen amb centres d'investigació, entitats de segon nivell, universitats, administracions, etc. perquè facin noves explotacions i reflexions.

Eficiència

Al segle XXI la tecnologia ha canviat la manera de fer investigació social i hem incorporat novetats com els qüestionaris electrònics i un aplicatiu personalitzat. Cada euro és aprofitat al màxim i a més millora l'optimització a cada edició anual.

Adequació

Les organitzacions de la societat civil són diverses en molts aspectes: activitat, forma d'organitzar-se, comunitat, destinataris, etc. El qüestionari compta amb més de 80 itineraris de resposta diferents.

Transversalitat

Des dels seus inicis el Panoràmic ha tingut un plantejament transversal amb la participació d'organitzacions de tots els àmbits, la qual cosa facilita la comparabilitat i el coneixement agregat.

3. Resum executiu

- S'estima a Santa Coloma hi ha unes 325 entitats actives. Aquesta xifra es tradueix en una densitat associativa al municipi d'1 associació per cada 362 habitants aproximadament. A més, mostra que a Santa Coloma de Gramenet el nombre d'entitats per habitants és similar al conjunt de la mitja de Catalunya on es troba 1 entitat per cada 314 habitants.
- L'àmbit d'actuació principal de les entitats de Santa Coloma de Gramenet és el de l'acció social (23%) seguit per la cultura (23%).
- La forma jurídica predominant a les entitats no lucratives de Santa Coloma és la de l'associació, en la mostra representa el 66% del total, una xifra 19 punts inferior a la mitjana de Catalunya (situada en el 85%).
- El 15% de les associacions compta amb entre 3 i 30 associats/des, el 57% amb entre 31 i 90, un 14% entre 91 i 250 perses sòcies i per últim un 14% d'organitzacions compta amb més de 250 socis/es. Per tant el gruix d'associacions tenen entre 31 i 90 persones associades.
- El 88% de les entitats de Santa Coloma participants en l'estudi compten amb programes de voluntariat. Aquesta xifra és superior a la xifra del conjunt de Catalunya, on la proporció d'entitats que compten amb aquest tipus de programes és del 51%.
- Les entitats de Santa Coloma que asseguruen conèixer la Llei del Voluntariat i Foment de l'Associacionisme (Llei 25/2015) representen un 82% del total. A més, el 79% de les organitzacions compta amb una assegurança per a les persones voluntàries i altre 79% disposa del full de compromís entre la persona voluntària i l'entitat, que se signa a l'iniciar el voluntariat.
- Pel que fa a la participació de les persones voluntàries existeix una prevalença de dones respecte els homes. El 57% de les persones voluntàries són dones.

- El nivell d'implicació del voluntariat és divers però destaca un nivell mig d'implicació (participació en les activitats però sense assumpció de responsabilitats) el qual representa un 43% del total de persones voluntàries. Per sota d'aquesta percentatges es troben el nivell més baix i del nivell alt d'implicació, amb un 35% i 22% respectivament.
- La majoria de les entitats de Santa Coloma de Gramenet participants en l'estudi tenen la seu actual en un espai públic cedit -63%-, en segon lloc, i amb certa distància, trobem les entitats que tenen la seu en un espai privat cedit (21%). En un tercer lloc apareixen aquelles que tenen la seu en un espai llogat (11%) i finalment, només un 5% te la seu en un espai en propietat.
- El 34% d'organitzacions va comptar amb uns ingressos anuals que superaven els 15.000€ (per l'any 2016) i la mitjana d'ingressos de les organitzacions del municipi és de 35.960€.
- El repte prioritari per al conjunt de les entitats catalanes és l'increment del nombre d'associats, tot i que només un 31% de les entitats del municipi disposa d'un pla específic per incrementar el nombre d'associats/des

4. Una visió global de Santa Coloma de Gramenet

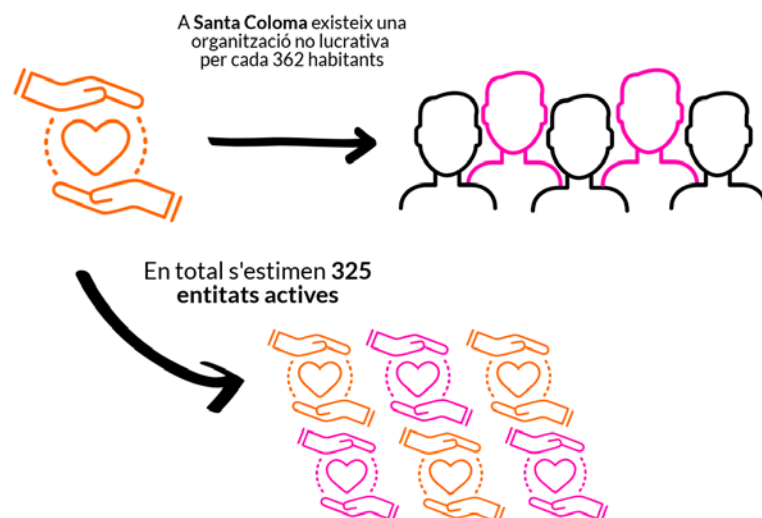
4.1. Les organitzacions de Santa Coloma de Gramanet

Santa Coloma de Gramenet és un municipi de la comarca del Barcelonès, dins l'àrea metropolitana de Barcelona. Segons dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, al 2017 comptava amb una població de 117.597 habitants. El municipi està format per sis districtes que inclouen els 15 barris consolidats del municipi. El seu origen respon a criteris censals i la divisió coincideix en molts casos amb barreres naturals que han esdevingut -amb el temps- en eixos viaris.

Actualment, es considera una ciutat universitària degut al campus de Torribera, dedicat al pensament i al coneixement de l'alimentació, la nutrició i la salut. A més, també compta amb un ric patrimoni cultural i té una gran activitat esportiva.

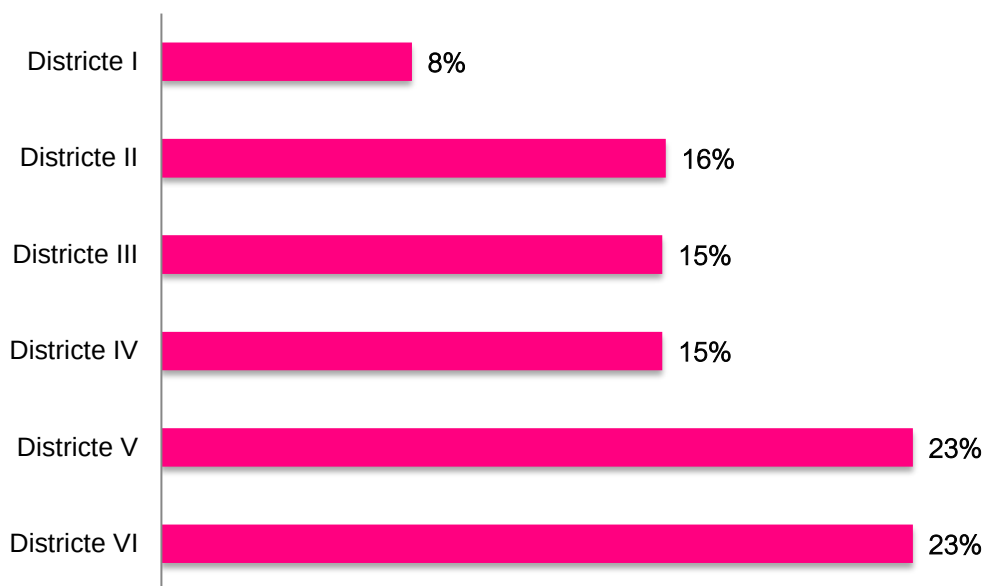
Pel que fa al moviment associatiu, s'estima que hi ha unes 325 entitats actives, segons el directori oficial de l'ajuntament. Per tal de dimensionar aquesta xifra, s'ha calculat la densitat d'organitzacions per habitants. Els resultats mostren que hi ha 1 associació per cada 362 habitants aproximadament. Aquesta xifra és una mica inferior a la mitjana del conjunt de Catalunya, la qual se situa en 1 entitat per cada 314 habitants.

Esquema 1 Densitat d'organitzacions per habitants

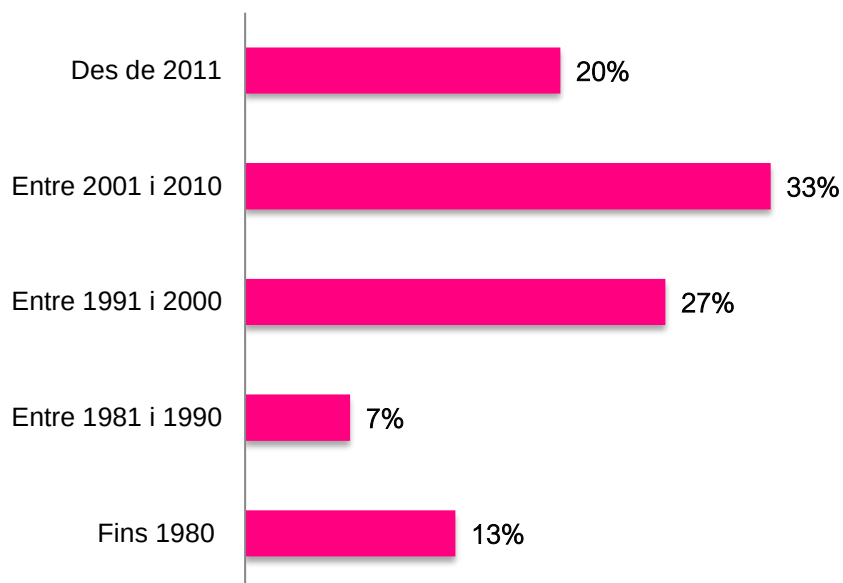
Els districtes que alberguen més seus d'entitats són el Districte V i el Districte VI. El Districte V, està format pels barris del Raval, de Santa Rosa i el de Safarells; Mentre que, el Districte VI és el més petit i és compost pel barri de Fondo.

Gràfic 2 Distribució d'entitats per districtes

Pel que fa a l'any de constitució de les entitats, les xifres mostren un sector dinàmic i jove, amb una concentració de més de la meitat de les organitzacions al segle XXI, en concret el 53%. En paral·lel, el 13% de les entitats van ser creades abans del 1980, el 7% a la dècada dels anys 80 i el 27% a la dècada dels anys 90.

Gràfic 3 Any de constitució de les entitats de Santa Coloma de Gramenet

Les dades comparades amb el conjunt de Catalunya corroboren la idea que el teixit associatiu de Santa Coloma es caracteritza per la seva joventut. Seguint la línia de Catalunya que situa el naixement d'organitzacions al segle XXI en un 44%, a Santa Coloma aquesta xifra és encara superior, un 53%.

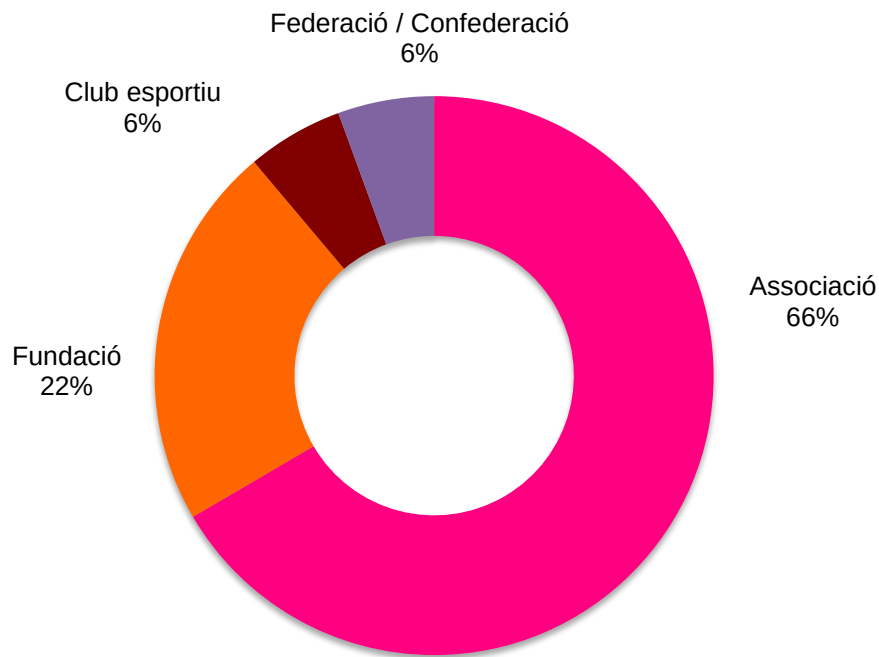
Taula 1 Any de constitució de les entitats de Santa Coloma i Catalunya

	Santa Coloma 2017	Catalunya 2017	Diferència
Fins 1980	13%	19%	-6
Entre 1981 i 1990	7%	15%	-8
Entre 1991 i 2000	27%	22%	5
Entre 2001 i 2010	33%	25%	8
Des de 2011	20%	19%	1
Total	100%	100%	

La forma jurídica més freqüent és l'associació, el 66% de les entitats de Santa Coloma participants en l'estudi ho són. Les fundacions representen el 22%, els clubs esportius el 6% i les federacions i confederacions un 6%. Cal apuntar, a

més, que en la mostra no hi ha la presència de cap cooperativa. Tret d'això, les dades es troben alineades amb les del conjunt del territori català. A Catalunya les proporcions són semblants, tot i que les associacions tenen molta més presència, en concret un 85%.

Gràfic 4 Forma jurídica de les organitzacions de Santa Coloma de Gramenet

Les organitzacions es poden classificar per nivells segons si estan formades per persones o per altres entitats. Així, s'han considerat entitats de base aquelles que agrupen persones i organitzacions de segon nivell o superior a aquelles que agrupen organitzacions –entre aquestes també es poden recollir models híbrids, és a dir, que apleguen persones i organitzacions-.

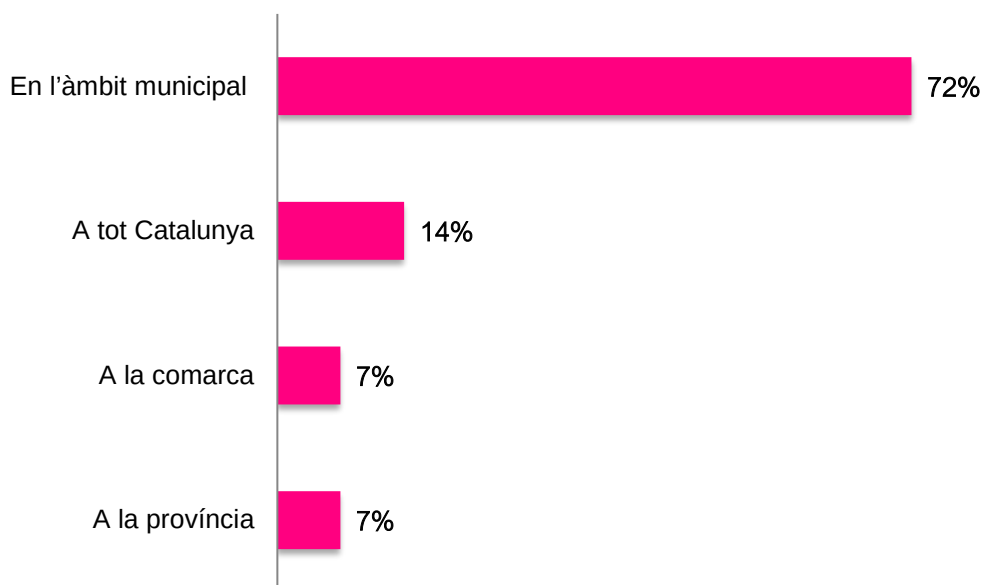
Els resultats de Panoràmic mostren que el 95% de les organitzacions del municipi són de base, és a dir, agrupen persones, mentre que el 5% són de segon nivell o superior, com ara les federacions i coordinadores.

Gràfic 5 Percentatge del nivell d'organització de les entitats a Santa Coloma de Gramenet

Pel que fa a les entitats que desenvolupen una part de l'activitat fora del municipi, s'ha analitzat on es realitza aquesta. A tall d'exemple, una organització de cooperació internacional pot desenvolupar una part de la seva activitat en el municipi i altra en els anomenats països del Sud. Els resultats del Panoràmic mostren que el 72% de l'activitat es realitza en el mateix municipi (o en un barri o districte d'aquest), el 14% actua en l'àmbit català, el 7% a nivell comarcal i el 7% a nivell provincial.

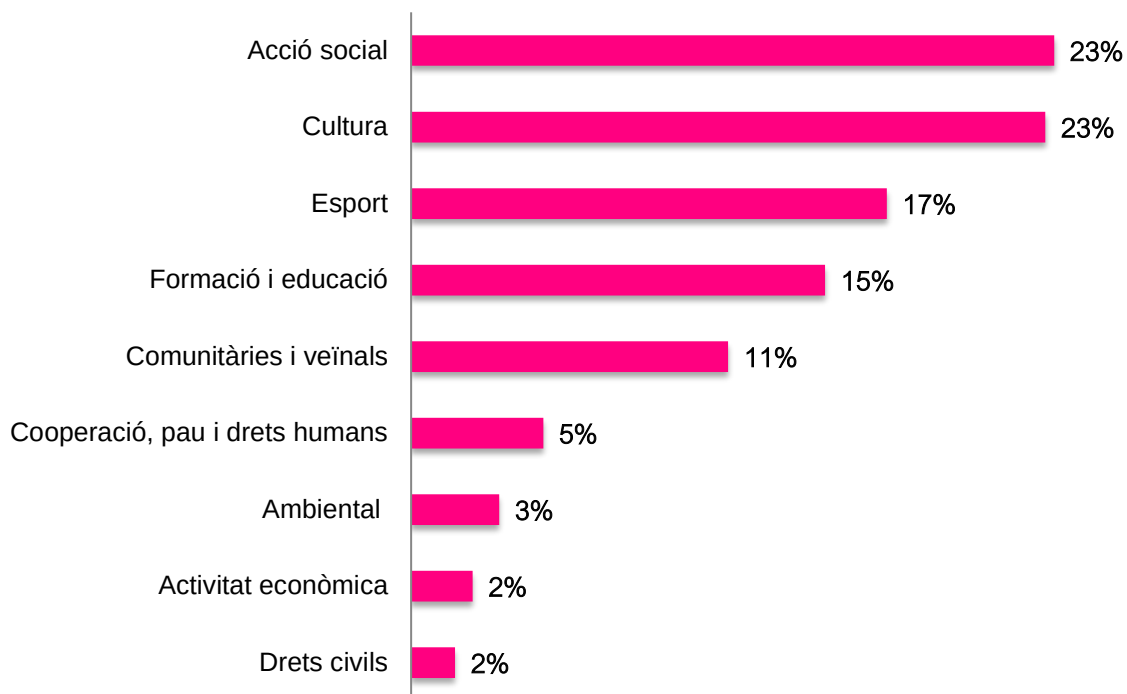
Gràfic 6 Àmbit territorial d'actuació de les entitats

En relació a l'àmbit d'actuació principal, és a dir, allò que defineix l'entitat i és necessari per aconseguir amb la seva missió, s'ha analitzat com es distribueixen les organitzacions de Santa Coloma de Gramenet. Les dades obtingudes pel Panoràmic es troben esbiaixades degut a l'amplia participació de les entitats socials envers les altres organitzacions, es per això que les següents dades fan referència a les dades reals del municipi i no a les dades mostrals del Panoràmic.

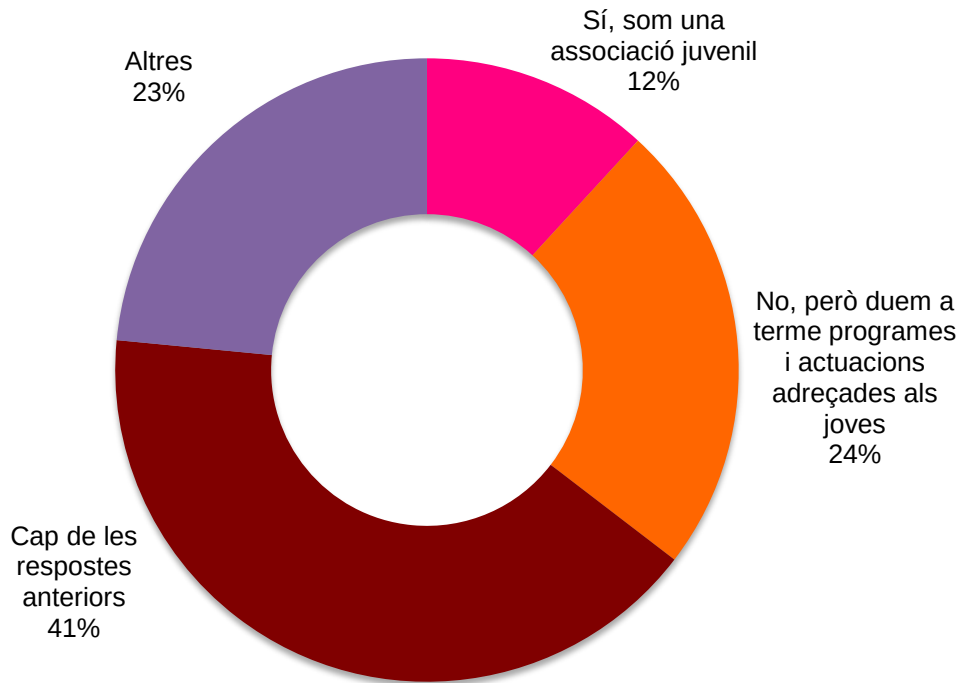
Les temàtiques centrals sobre les que giren activitats i projectes són, l'acció social i la cultura. Les entitats amb aquests àmbit d'actuació representen el 23% cadascun dels casos analitzats. Les entitats adreçades a l'esport sumen el 17%, i les de formació i educació el 15%. Una mica per sota es troben els àmbits comunitaris i veïnals (11%), cooperació, pau i drets humans (5%) i les d'àmbit ambiental (3%). També, tot i que amb una presència més baixa, hi ha entitats de l'àmbit d'activitat econòmica i dels drets civils, les quals suposen el 2% cadascun.

Gràfic 7 Àmbit d'actuació prioritari de les entitats de base

Per a la construcció d'aquest mapa d'àmbits, s'ha hagut de destriar en alguns casos el que es considera l'àmbit prioritari, tot i que aquest no sigui necessàriament l'únic. A forma d'exemple, una AMPA s'ha ubicat en l'àmbit de formació i educació encara que aquesta desenvolupi activitats esportives a l'escola. Aquest exercici d'identificació posa de manifest la riquesa i transversalitat del món no lucratiu. Respecte la configuració d'aquestes entitats, un 18% reconeix ser una associació juvenil i un 17% duen a terme programes i actuacions adreçades de forma exclusiva a les persones joves de forma continuada.

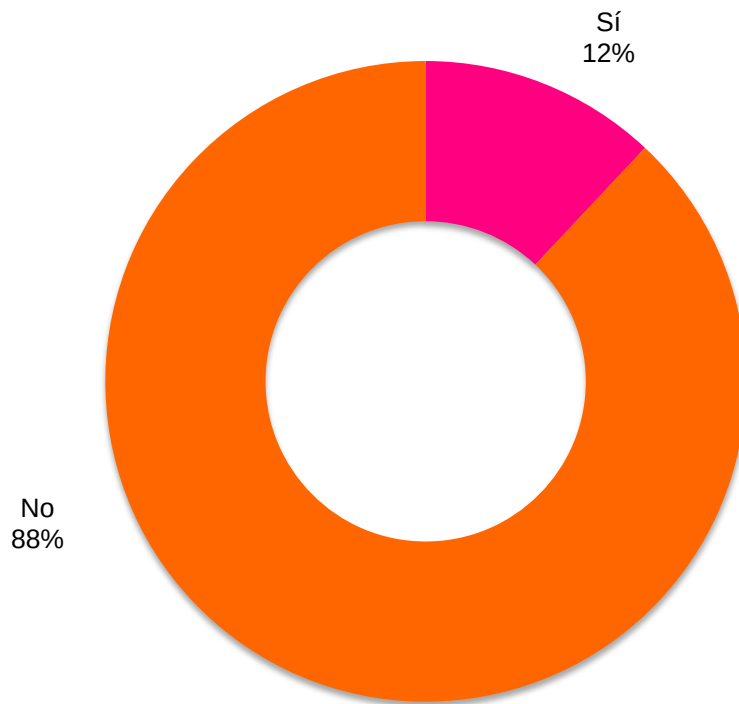
Gràfic 7 Entitats juvenils

La majoria de les entitats no estan inspirades en valors religiosos, en concret el 88%, respecte el 12% d'entitats que sí ho estan. D'aquest 12% d'entitats inspirades en valors religiosos, només la meitat estan inspirades en el catolicisme o l'església catòlica. Les dades comparades amb el conjunt de Catalunya mostren que a Santa Coloma hi ha una proporció elevada d'entitats inspirades en valors religiosos, 12% envers el 9% de Catalunya, i la proporció d'organitzacions vinculades a l'església catòlica significa el 85%

Aquestes dades es poden explicar tenint en compte que les confessions religioses han augmentat a Catalunya vinculades amb el fet migratori. La proporció de persones immigrades que formen part de la ciutadania de Santa Coloma de Gramenet representen el 2,38% del total (segons les dades d'Idescat) mentre que a Catalunya la xifra és de l'1,70% de persones immigrades sobre el total de catalans i catalanes. Aquesta xifra podria explicar la proporció substancialment major d'entitats religioses d'altres credos diferents a la catòlica.

Gràfic 8 Proporció d'entitats inspirades en valor religiosos.

4.2. El punt de voluntariat

El Punt de Voluntariat de Santa Coloma de Gramenet és un servei municipal de l'ajuntament del propi municipi creat al 2005 per tal de fomentar, promocionar, reconèixer i avalar l'activitat voluntària a l'associacionisme. L'objectiu principal és crear una xarxa de voluntaris i recursos pel municipi entre les entitats de Santa Coloma, la ciutadania i el propi Ajuntament.

Gràcies a aquest servei les entitats poden adquirir eines per realitzar les seves tasques i funcions, com ara potenciar la implicació i la participació ciutadana, realitzar activitats formatives pels membres de les organitzacions i fomentar els recursos i els projectes comunitaris entre d'altres.

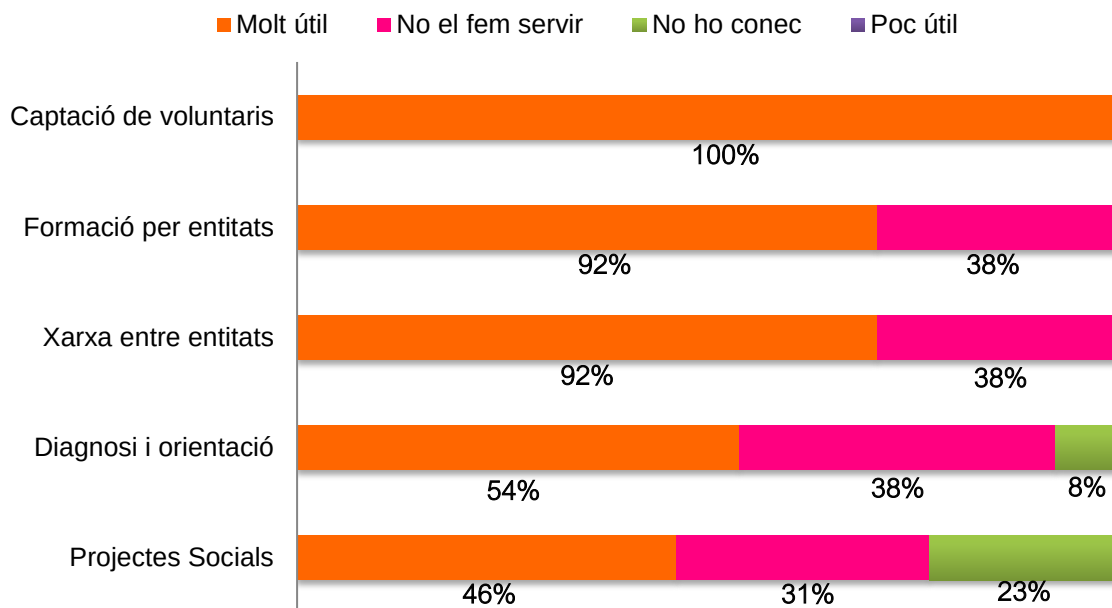
Des de El Panoràmic s'ha volgut preguntar sobre el funcionament del Punt del Voluntariat i en concret sobre les eines que ofereix per a les entitat. En general

els resultats han estat molt positius ja que la majoria d'entitats participants coneix els serveis, tot i que no sempre en facin ús.

El suport en la captació de persones voluntàries és el servei millor valorat, seguit de la formació destinada a l'àrea de la gestió associativa i als voluntaris de l'entitat i el servei destinat a l'apropament i treball en xarxa entre les entitats socials de la ciutat.

D'altra banda, l'eina de mediació i recursos per desenvolupar projectes socials a la ciutat és la més desconeguda per les entitats de Santa Coloma i la que menys han utilitzat.

Gràfic 9 Ús i coneixement de les eines del Punt del Voluntariat

*"A través del Punt del voluntariat,
estem molt ben assessorats"*

Extret de les preguntes obertes

A més, com a reflex de la gran presència d'entitats, des de l'Ajuntament de Santa Coloma s'ha creat una Oficina Assessorament Entitats i l'Escola de Formació per a Entitats (EFE), un programa creat al 2013 per donar suport al treball de les entitats del municipi i assessorar als grups de persones no constituïts com a tal i que volen fer-ho.

5. Les persones

5.1. Persones actives

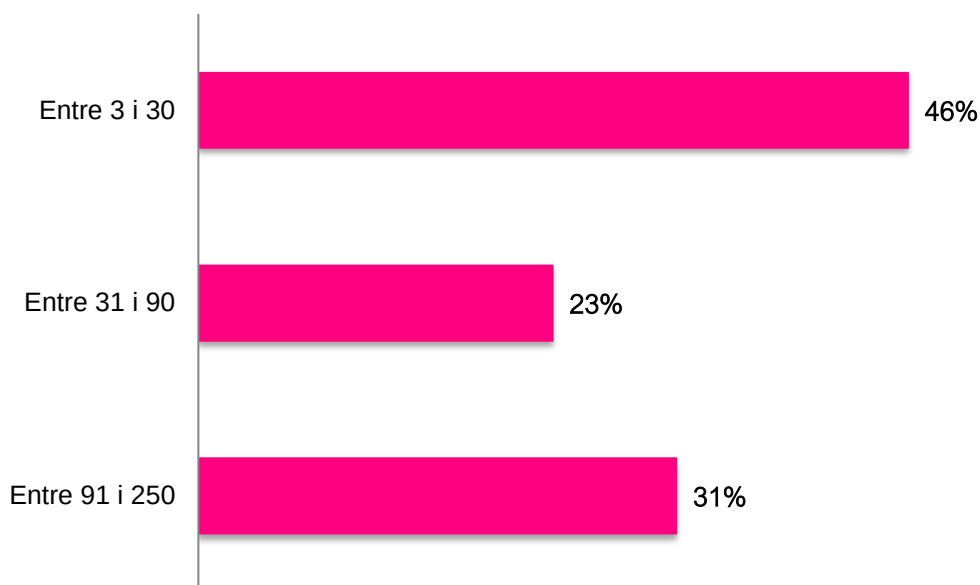
Les entitats compten amb persones associades, voluntàries, col·laboradores, destinatàries de les activitats, etc. En conjunt, tots aquests grups es poden definir com a ciutadania activa que s'implica, a través de les organitzacions de la societat civil organitzada, per aconseguir uns objectius comuns. La participació és un indicatiu de salut democràtica, que parla d'apoderament de les persones i d'aquí la seva importància.

Les entitats, tot i que comptin amb un ampli ventall de formes de participació i col·laboració, s'organitzen en el dia a dia amb el que es pot anomenar grup de persones actives. Les persones actives s'han definit operativament en el Panoràmic com totes aquelles que participen i mouen les organitzacions de manera continuada, independentment de la relació que tenen amb l'entitat, és a dir, si són membres de la junta, activistes, persones voluntàries, etc.

Per analitzar la participació de les persones actives s'han establert diferents trams de nombre de persones. El primer aplega fins a 30 persones, el segon de les 31 a les 90 persones, el tercer de les 91 a les 250 i, per últim, hi ha un darrer segment que recull aquelles organitzacions amb més de 250 persones actives.

Els resultats mostren que quasi la meitat de les entitats que han respost l'enquesta del Panoràmic –en concret el 46%–, compten amb entre 3 i 30 persones actives. Comptar amb entre 31 i 90 persones suposa el 23% del total, entre 91 i 250 persones, el 31%, i no es troben entitats amb més de 250 persones actives. La distribució per trams és polaritzada, on s'observen més casos és en el tram de 3 a 30 i en el de 91 a 250 persones actives.

Gràfic 10 Nombre de persones actives (per trams)

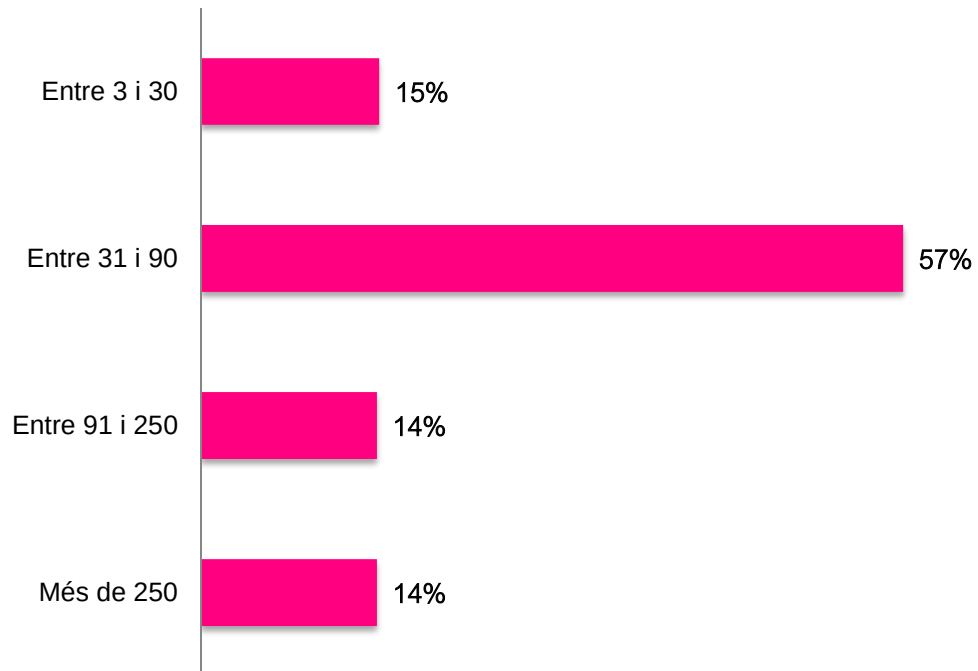

5.2. Les persones associades

Les persones associades són l'element indispensable de la vida associativa, les quals donen sentit a la forma jurídica d'associació i permeten treballar des de l'horitzontalitat. Donat que el 66% de les entitats compten amb la forma jurídica d'associació, una dada a analitzar és la grandària de les associacions en funció de les persones associades que en formen part.

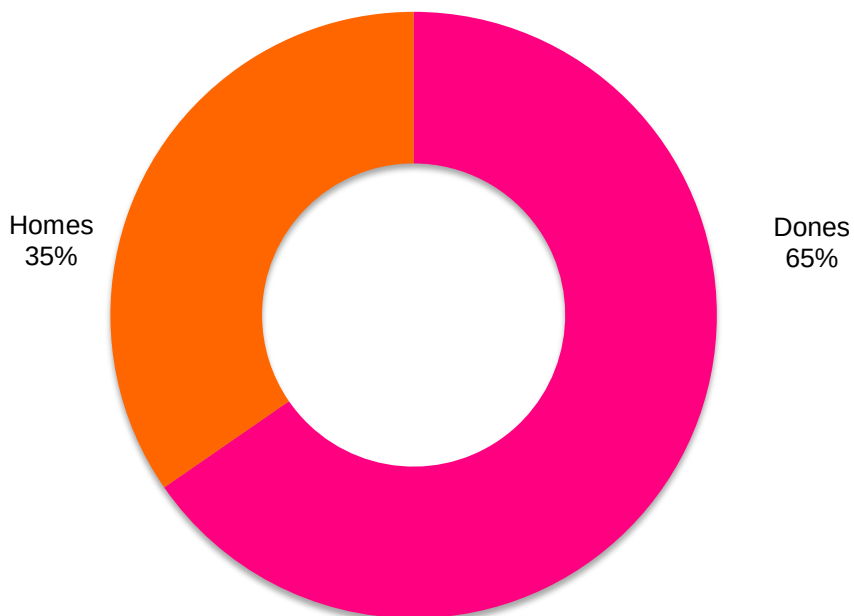
Amb el mateix criteri que en el cas de les persones actives, s'han establert diferents trams per analitzar el nombre de persones sòcies de les entitats. Un primer tram, aplega les entitats formades d'entre 3 i 30 persones associades, les quals representen el 15% del total d'entitats i les organitzacions d'entre 31 i 90 suposen el 57%. Per altre banda, el 14% estan formades d'entre 91 i 250 persones associades i finalment, el 14% restant estan formades per més de 250 persones associades.

Gràfic 11 Associacions segons el nombre de persones associades (per trams)

S'observa que el tram de 31 a 91 persones associades és el més ampli, la mitja se situa en 54 socis. Pel que fa al gènere, s'observa una major presència femenina, representant el 65% del teixit associatiu davant el 35% dels homes.

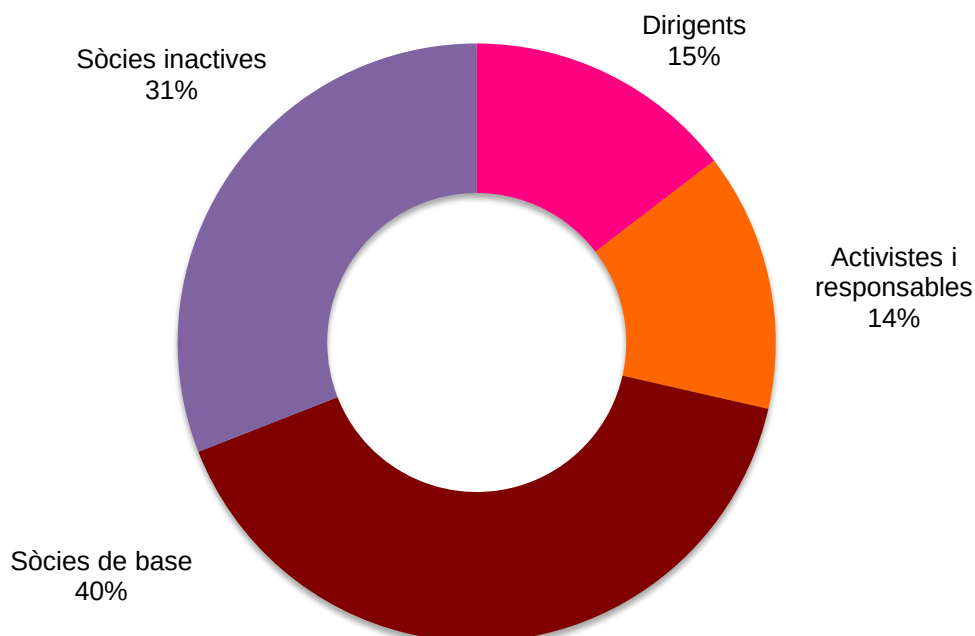
Gràfic 12 Percentatge de persones associades en funció del gènere

Tot i que l'associacionisme és important per a la vida de l'entitat, no és indispensable per a participar en diferents processos i espais de l'entitat. Segons els resultats obtinguts per El Panoràmic, el 73% de les entitats deixen participar a les persones no associades en comissions o grups de treball, un 55% deixa participar de l'assemblea i totes permeten la participació en activitats i projectes.

Dins les entitats poden existir diferents graus d'implicació de les persones associades, operativament s'han estructurat en 4 graus: de la persones sòcia que no participa en cap activitat fins a les persones més compromeses. En el cas de Santa Coloma de Gramenet les xifres apunten a que el 40% de les persones associades són persones sòcies de base (amb un nivell baix d'implicació tot i que no és l'inferior). Seguidament, les persones sòcies inactives representen un 31%, els dirigents un 15% i els activistes i responsables representen un 14%.

Gràfic 13 Percentatge d'implicació en les entitats

GRAUS D'IMPLICACIÓ DE LES PERSONES ASSOCIADES

Dirigents

Aquelles persones que assumeixen tasques i responsabilitats de lideratge, coordinació, i organització envers el projecte general. Participen activament als diferents espais de decisió i en l'organització dels diferents projectes de l'entitat.

Activistes i responsables

Aquelles persones activistes, que tot i no assumir responsabilitats de lideratge, coordinació i organització general de l'entitat, són persones que participen activament de les diverses activitats, solen assistir a les reunions i s'involucren en l'organització d'activitats o projectes concrets, a més de pagar la quota (si és el cas).

Persones associades de base

Aquelles persones que no assumeixen responsabilitats i no participen en l'organització de les activitats, però assisteixen puntualment a algun dels espais de decisió, assisteixen amb certa assiduitat a les activitats, poden col·laborar puntualment donant un cop de mà, a més de pagar la quota (si és el cas).

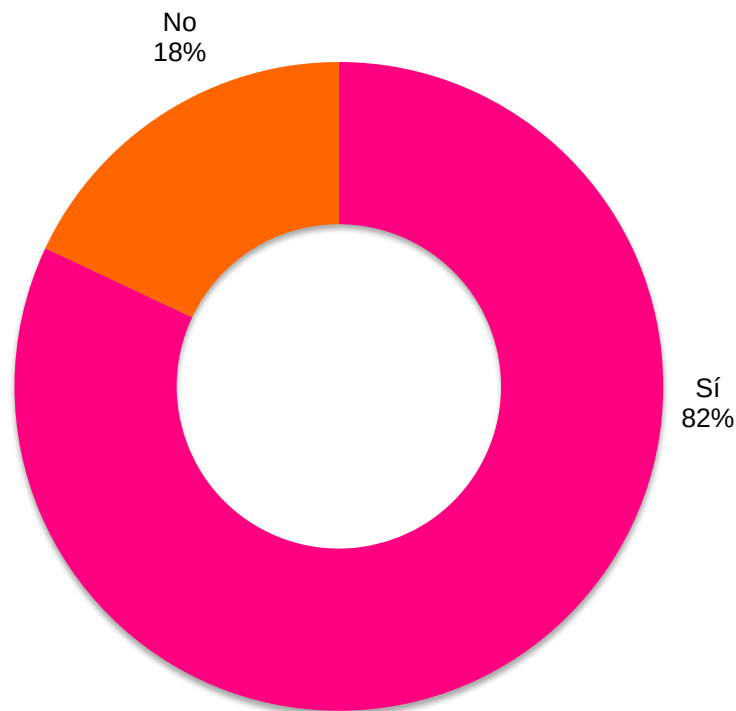
Persones associades inactives

Aquelles persones que tot i ser sòcies no solen participar en cap dels espais.

5.3. Les persones voluntàries

El voluntariat és un concepte ampli que fa referència a l'activitat que es fa de manera lliure i amb caràcter altruista en el si d'una entitat. Es defineix, a més, perquè persegueix objectius pro socials i del bé comú. Des de 2015 Catalunya disposa d'una llei (25/2105) que defineix l'activitat voluntària de manera acurada i assenyala que aquelles persones voluntàries (no sòcies) ha d'acollir-se a un programa de voluntariat. Així, s'evita les confusions habituals i lògiques respecte el voluntariat on sovint membres de la junta es consideren també persones voluntàries. En última instància això ens ha de fer reflexionar sobre la diversitat i riquesa organitzativa del món no lucratiu. Un primer element a analitzar és precisament la coneixença de la llei. Del total d'entitats participants al Panoràmic 2017 del municipi, el 82% coneix la llei.

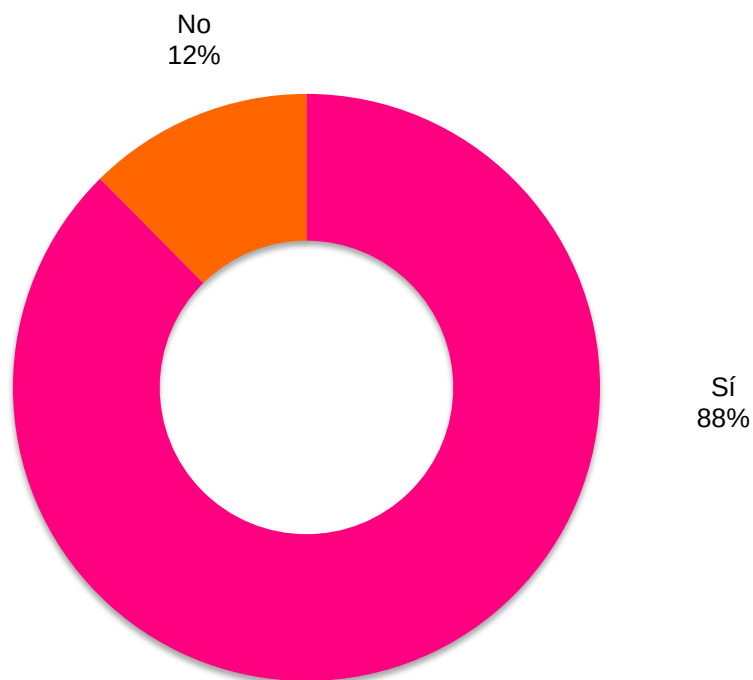
Gràfic 14 Percentatge d'entitats segons coneixement de la llei.

El Panoràmic ha volgut recollir aquesta realitat de forma ordenada i, per això, s'ha preguntat en concret pel nombre de persones voluntàries que no són sòcies. El 88% de les entitats de Santa Coloma de G. compten amb programes de voluntariat mentre que el 12% no compten amb aquest tipus de col·laboració dins les seves organitzacions.

Aquesta xifra és superior a la xifra del conjunt de Catalunya, on la proporció d'entitats que compten amb persones voluntàries és del 51%. Podem dir, doncs, que probablement la mostra recollida per Santa Coloma (i no necessàriament el conjunt d'entitats del municipi) són les que mostren aquesta distància.

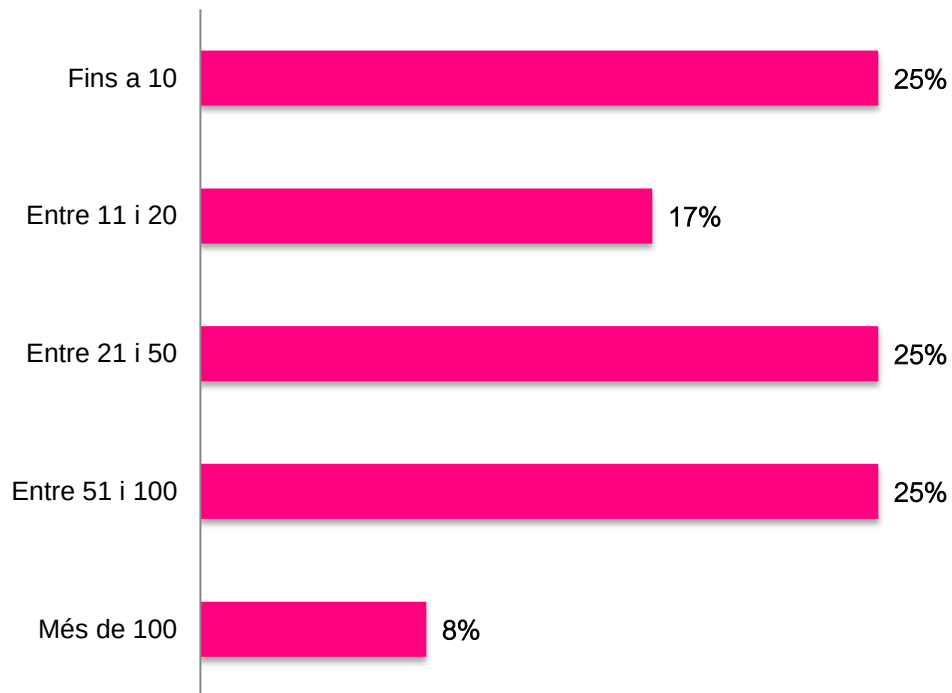
Gràfic 15 Entitats que compten amb programes de voluntariat

Entre les entitats que compten amb programes de voluntariat, al 25% participen entre 1 i 10 persones voluntàries i al 17% entre 11 i 20 persones. D'altra banda, representen el 25% les organitzacions que sumen entre 21 i 50 persones. Per últim, les que superen les 50 persones voluntàries representen el 33% del total i la mitja es situa en 20 persones. En el cas de Catalunya, les proporcions son semblants, tot i que s'observa més presència d'entitats que tenen fins a 10

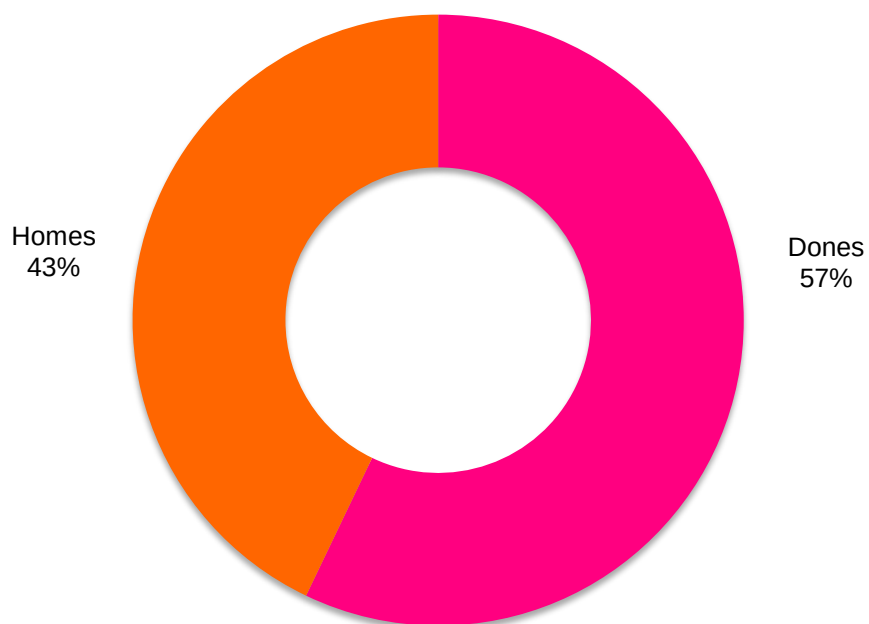
persones voluntàries (38%) i menys presència d'entitats que tenen entre 51 i 100 (11%).

Gràfic 16 Associacions segons el nombre de persones voluntàries (per trams)

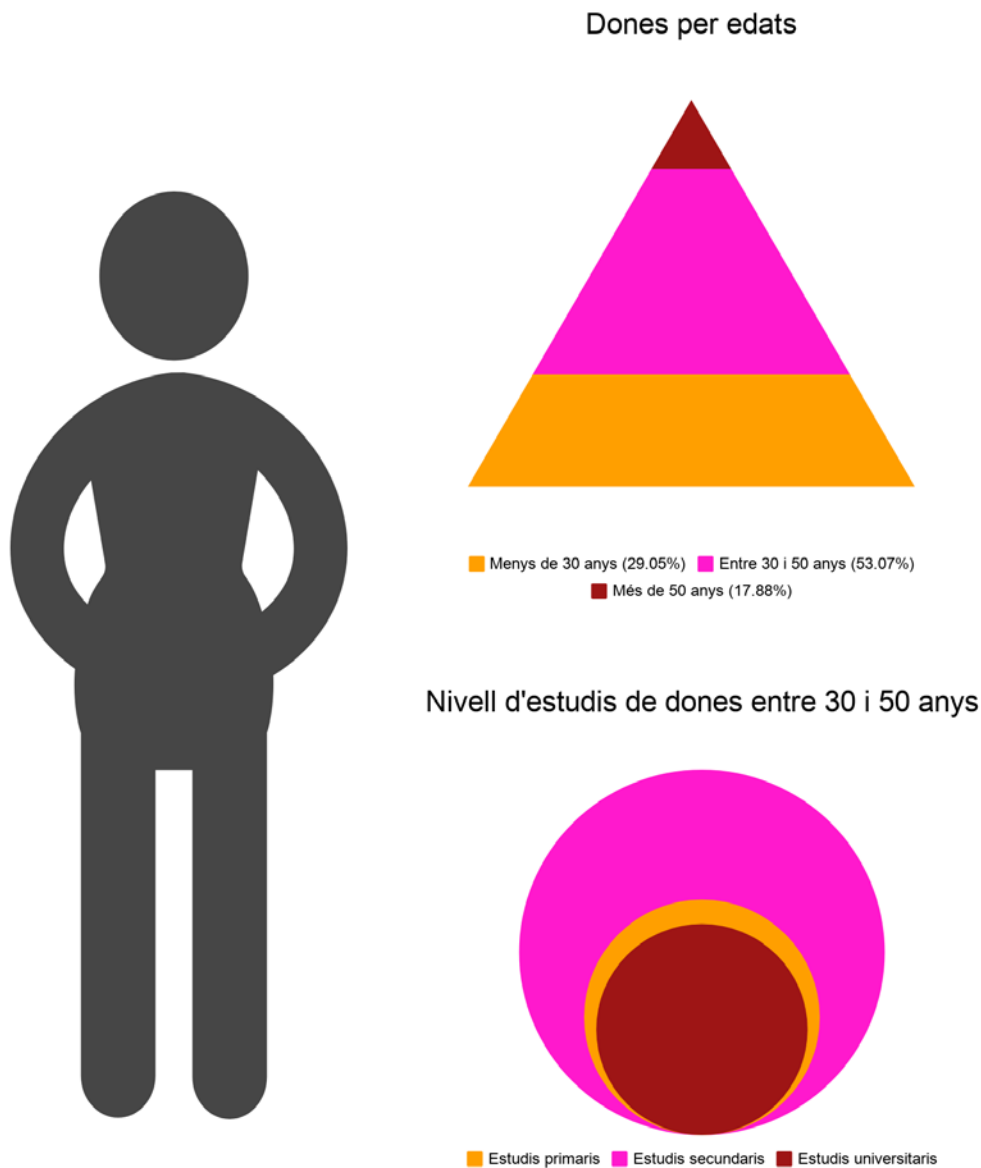
Respecte l'equitat de gènere, el 57% de les persones voluntàries són dones envers el 43% d'homes voluntaris. Aquesta xifra és semblant al conjunt del territori català on de mitjana s'estima que hi ha un 60% de dones voluntàries i un 40% d'homes voluntaris.

Gràfic 17 Percentatge de persones voluntàries en funció del gènere

Segons les dades obtingudes per El Panoràmic, el perfil tipus de persona voluntària dins de les entitats de Santa Coloma seria una dona, d'entre 30 i 50 anys amb estudis secundaris. Novament, aquest perfil és semblant al del conjunt de Catalunya.

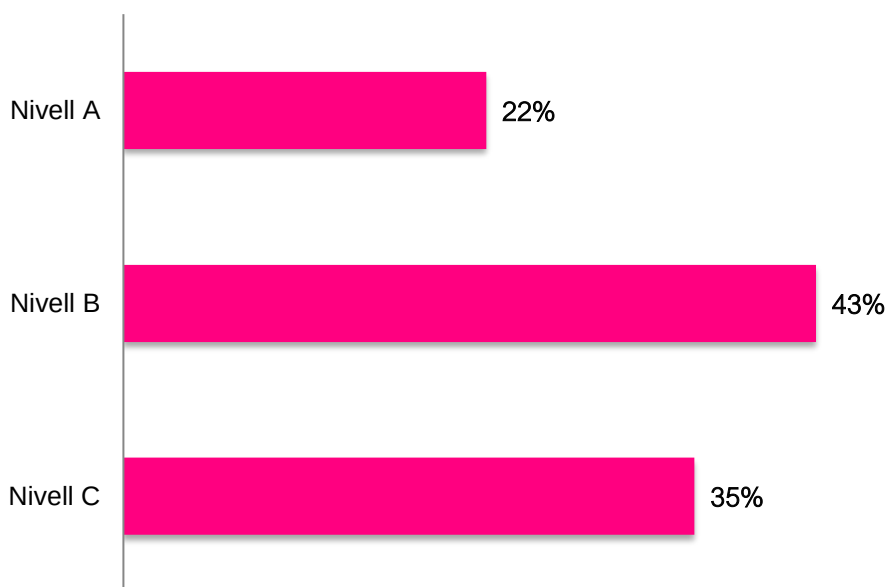
Esquema 2 Perfil mig de la persona voluntària a Santa Coloma de Gramenet

Per tal de poder analitzar com s'impliquen les persones sòcies en el dia a dia de l'organització, s'han establert tres nivells de participació –A, B i C-. El nivell A fa referència al grau més gran d'implicació, el qual considera la participació en assemblees a més d'una participació continuada a les activitats, etc. El nivell B és un grau d'implicació mig on es participa en l'assemblea però no necessàriament en les activitats que s'organitzen. Per últim, el C fa referència al menor grau possible d'implicació d'una persona associada. El detall de les definicions aportades a les entitats en l'enquesta es recull en la següent taula.

Els resultats obtinguts indiquen que el nivell d'implicació B és el més habitual i representa un 43% del total de persones associades; seguit del nivell C i del A, amb un 35% i 22% respectivament. Aquestes dades semblen indicar que les entitats estan formades per persones, que principalment participen de forma puntual en activitats i assisteixen a les assemblees.

Gràfic 18 Persones associades segons nivells d'implicació

Grau d'implicació de del persones voluntàries

Nivell A

Col·laboració en la organització d'activitats i/o assumpció de responsabilitats en l'entitat

Nivell B

Assistència a les reunions de l'equip i/o participació puntual en les activitats per l'entitat

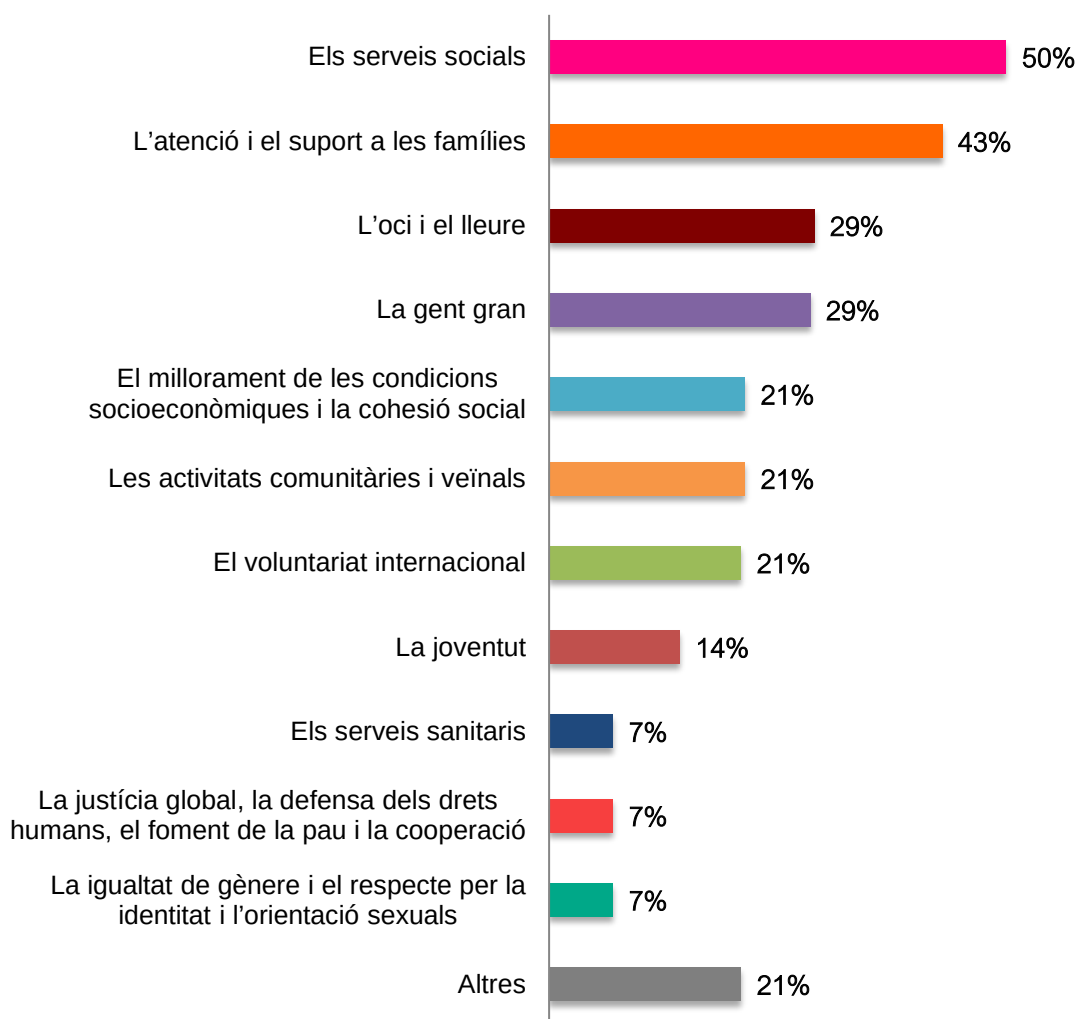
Nivell C

Participació puntual en les activitats de l'entitat

Pel que fa a l'àmbit d'actuació de les entitats amb programes de voluntariat, els resultats apunten a que els àmbits d'oci i lleure i cultural són els que compten

amb més persones voluntàries –representen el 26% del total, un 13% cadascun d'ells.-. A les entitats enfocades als serveis socials representen el 12%, les esportives representen el 10% i a les d'atenció i suport a les famílies un 9%. Les entitats dedicades a l'àmbit de joventut, gent gran i les activitats comunitàries compten amb un 6% de persones voluntàries cadascuna. La resta d'entitats, dedicades a altres àmbits, tenen un percentatge inferior a aquestes.

Gràfic 19 Àmbits dels programes de voluntariat (multi-resposta)

El Panoràmic recull alguns indicadors respecte la gestió del voluntariat com ara disposar d'una persona responsable. Els resultats apunten a que 3 de cada 4, en concret un 77%, compta amb una persona responsable del voluntariat dins

de la pròpia organització, en el 46% dels casos de forma remunerada i en el 31% restant es tracta d'una persona de caire voluntari també.

Un 79% de les entitats compta amb una assegurança per a les persones voluntàries i el 79% disposa d'un full de compromís que signen tant la persona voluntària com una persona responsable de l'organització a l'iniciar el voluntariat. Com s'ha avançat totes dues qüestions són preceptives de la llei.

Les entitats, generalment, actualitzen el registre de persones voluntàries, el pla de formació pels voluntaris i especialment el programa d'activitats, anualment. Pel que fa al pla del voluntariat el 46% de les entitats ho actualitzen de forma anual, el 36% de forma plurianual i el 18% restant en altres franges de temps.

De totes les entitats que compten amb persones voluntàries, només el 8% demana formació prèvia als voluntaris i un 33% realitza formació pels voluntaris, promoguda des de la pròpia entitat o a través d'una altra entitat.

A través de diferents preguntes relacionades amb la implicació de les entitats amb les persones voluntàries i el programa de voluntariat, s'ha obtingut que un 67% de les entitats utilitza mitjans digitals per tal de donar visibilitat a l'activitat voluntària i un 50% de les entitats amb persones voluntàries empra mitjans digitals per tal de potenciar el treball intern d'aquestes.

A més, la meitat de les entitats deixen que els voluntaris participin en el disseny del seu propi itinerari formatiu i un 92% de les entitats facilita informació sobre l'estructura, organització i finalitats de l'organització als voluntaris.

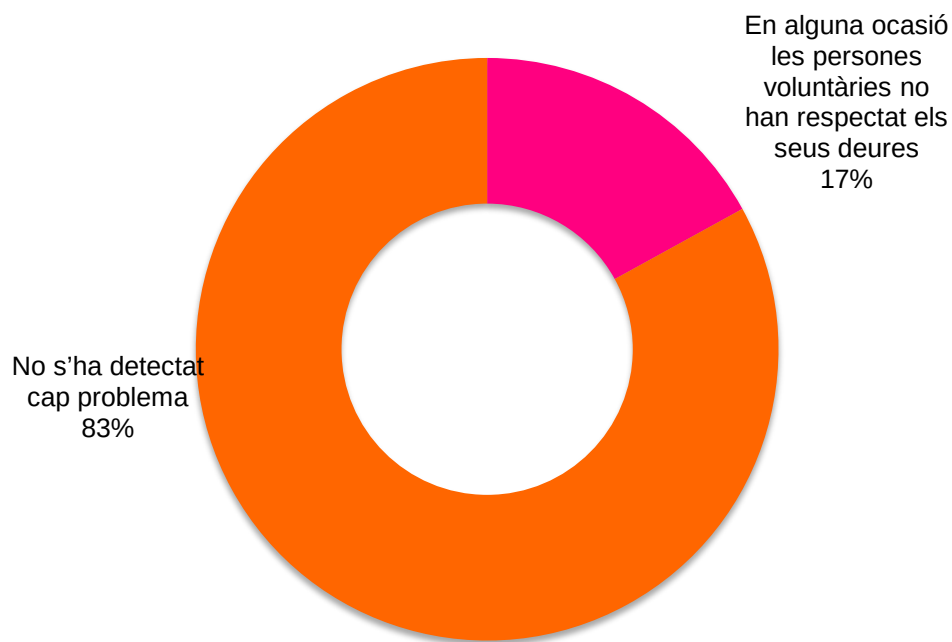
En quant al cicle del voluntariat, referent a l'acollida, vinculació, seguiment, valoració i desvinculació amb l'entitat, el 67% informa als voluntaris i un altre 67% realitza projectes de voluntariat fora del programa.

Un 75% de les entitats compta amb més gent de l'entitat per realitzar el seguiment del voluntariat, més enllà de la figura de responsable. A més, un 75% certifiquen les activitats i projectes on han participat els voluntaris.

Pel que fa a la convivència entre les persones que formen l'entitat, en general no sol haver-hi problemes amb els voluntaris, així ho indiquen el 83% de les entitats que compten amb aquestes persones. Tot i així, quan hi ha algun

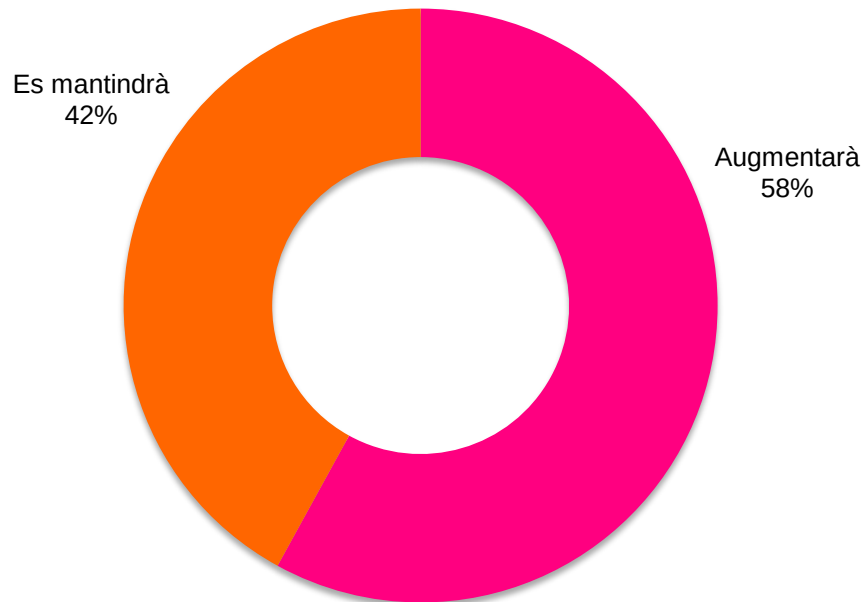
inconvenient acostuma a ser referit a que els voluntaris no respecten els seus deures, en un 17% dels casos.

Gràfic 20 Problemes generats pel voluntariat (%)

Les previsions de les entitats pel que fa al voluntariat és que en els propers anys el nombre de persones voluntàries augmentarà, així ho afirma un 58%, el 42% restant creu que el nombre de voluntaris es mantindrà.

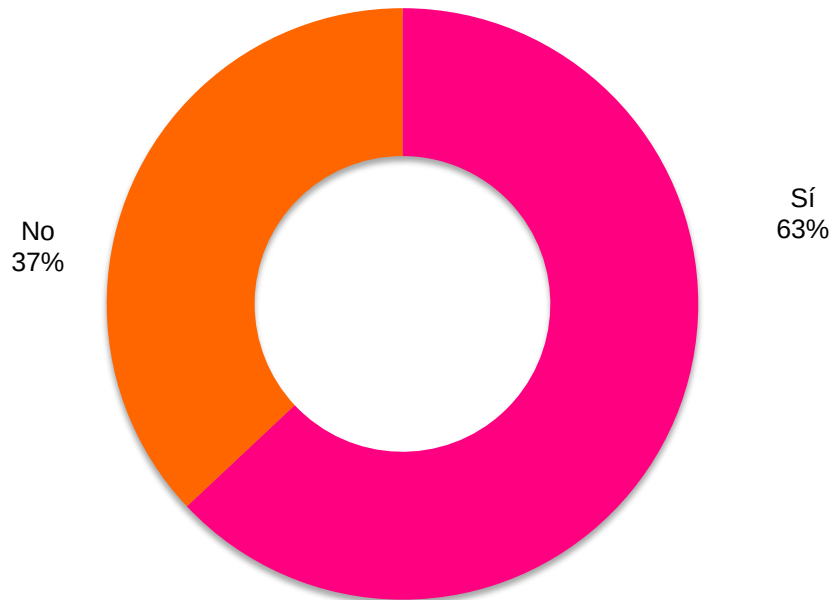
Gràfic 21 Volum de voluntariat previst (%)

5.4. Els equips remunerats

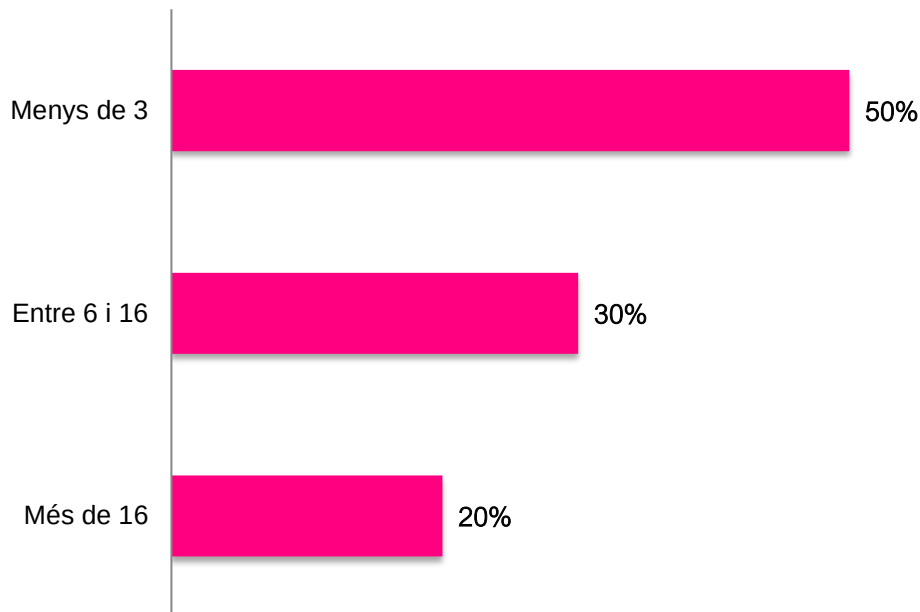
El 63% de les entitats de Santa Coloma participants en el Panoràmic compten en els seus equips amb persones que reben una remuneració econòmica a canvi dels seus serveis. Això no vol dir que es produeixi necessàriament contractació estable ja que en molts casos es tracta de col·laboracions per activitats puntuals. Malgrat això, no deixa de ser un signe de l'activitat econòmica i l'ocupació que es genera en el marc de les organitzacions sense afany de lucre.

Gràfic 22 Percentatge d'entitats en funció de si tenen persones remunerades o no.

L'anàlisi del nombre de persones remunerades per trams mostra que el 50% de les entitats compta amb un equip de menys de 3 persones treballadores. El 30% compta amb equips d'entre 6 i 16 persones i el 20% amb equips que superen el 20%. Aquests resultats apunten a una qüestió vinculada amb les entitats participants en l'estudi, ja que habitualment són entitats amb més estructura qui més capacitat tenen per contestar.

Gràfic 23 Nombre de persones remunerades (per trams)

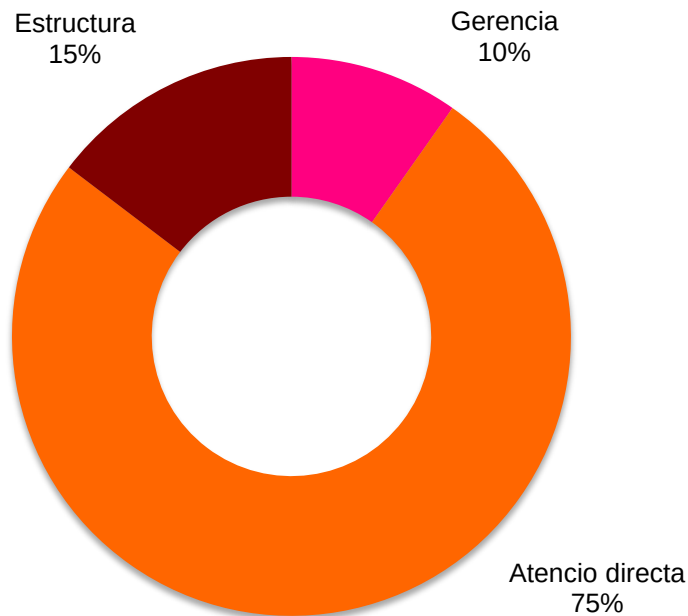
De mitja, les entitats compten amb 5 persones contractades per l'organització, amb nòmina, i 2 persones de mitja en règim d'autònoms. D'aquestes persones remunerades, el 67% disposa d'un contracte laboral indefinit i el 33% d'un contracte temporal.

En quant al tipus de jornades, parcial o completa, no s'observen diferències, s'observa una mitja de 5 persones contractades a temps parcial i 5 persones contractades a temps complert per entitat. El salari brut més alt se situa en 17.487 € de mitja i el més baix en 10.775 €.

El món no lucratiu és, en general, un sector feminitzat pel que fa a les persones remunerades, de fet, en el cas de Santa Coloma de Gramenet el 71% de les persones que formen els equips remunerats són dones.

Pel que fa a la distribució d'aquests contractes, el 75% de les persones remunerades forma part de l'atenció directa de l'entitat, un 15% és personal d'estructura i el 10% restant són càrrecs de direcció i gerència.

Gràfic 24 Distribució de contractes en segons la funció dins de l'organització

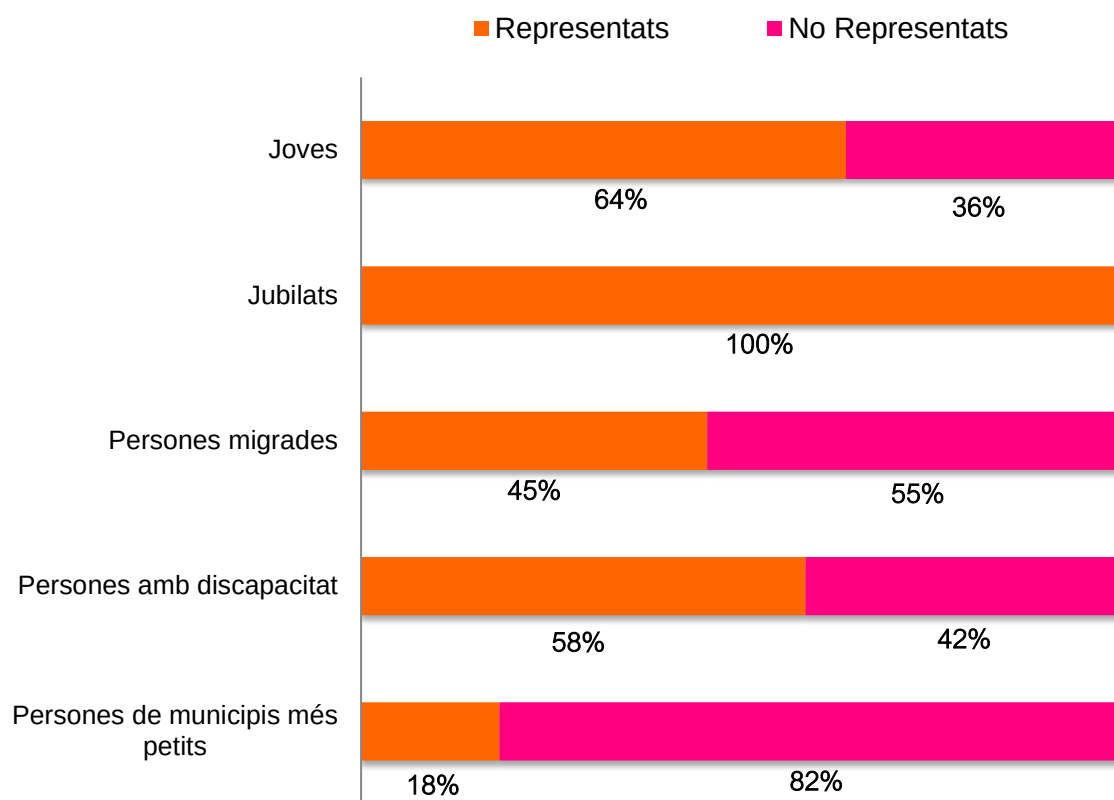
5.5. Representació de col·lectius

El món no lucratiu es tracta d'un sector amb capacitat de transformació social que acostuma a treballar des de la diversitat. Des del Panoràmic s'ha volgut analitzar la representació de diferents col·lectius dins de les entitats de Santa Coloma de Gramenet.

Els col·lectius analitzats han estat les persones jubilades, les migrades, persones amb discapacitat i persones que viuen en municipis petits i s'han de desplaçar per tal de poder participar a les activitats de l'entitat.

Els resultats apunten que les persones jubilades són les que tenen més representació dins de les entitats, de fet el 100% han afirmat comptar amb persones jubilades dins de la seva organització. Per contra, les persones que resideixen a municipis petits es troben poc representades dins les entitats, només un 18%.

Gràfic 25 Representació de col·lectius

6. El govern de les entitats

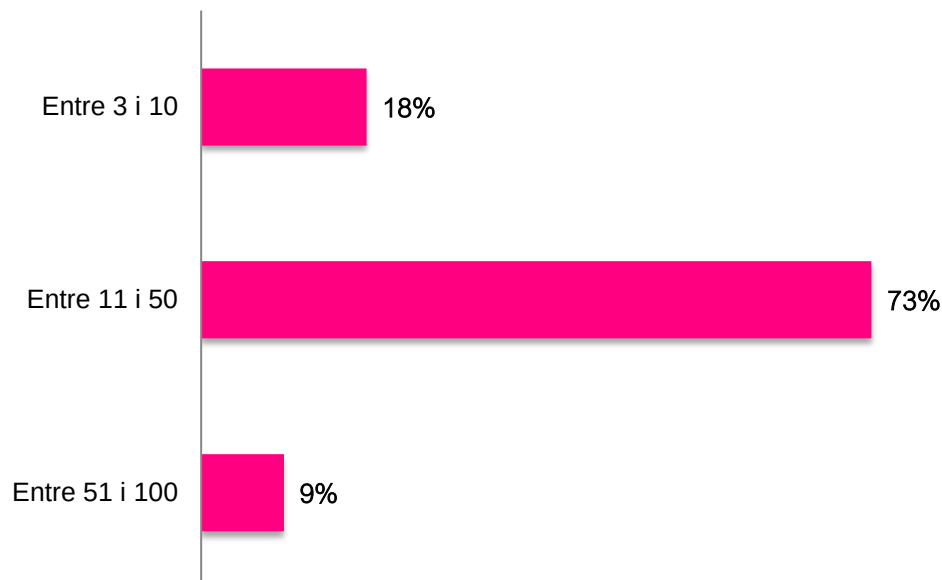

6.1. L'Assemblea

Les entitats no lucratives compten amb diferents òrgans de govern, aquests varien en funció de la forma jurídica de les entitats. Però també en funció de les característiques pròpies de cadascuna d'elles. Les associacions compten amb dos òrgans cabdals: l'assemblea, que és el màxim òrgan sobirà, i la junta directiva, sota qui es deleguen les decisions preses en l'assemblea i principal òrgan de govern al dia a dia. En el cas de les fundacions, aquestes compten amb un únic òrgan, el patronat. En el cas de les cooperatives, hi ha l'assemblea com en el cas de les associacions, però en comptes d'una junta hi ha un consell rector.

Amb l'objectiu d'aportar dades sintètiques i de conjunt, sobre la participació en els òrgans de govern, s'ha recollit la informació de les assemblees per una banda i de juntes, patronats i consells rectors per altra. Pel que fa la participació de les persones associades a l'assemblea, majoritàriament hi participen entre 11 i 50 persones, situant la mitjana en 23 persones associades per entitat.

Gràfic 26 Total persones participants a la darrera assemblea de 2016

Els resultats del nombre de participants en la darrera assemblea contrasta amb el nombre de persones actives de les entitats de Santa Coloma, la mitjana de participants en l'assemblea és de 23 persones i el tram més significatiu de

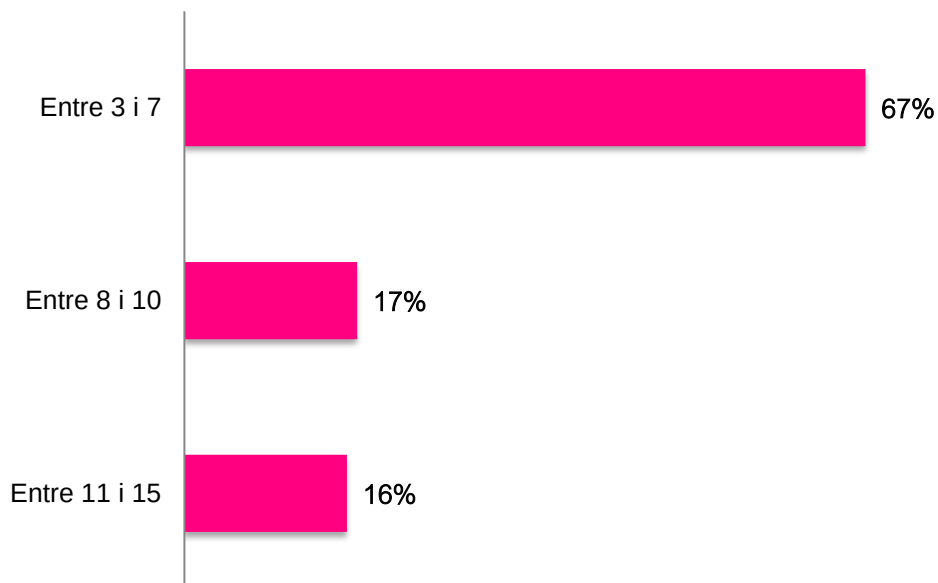
persones actives era entre 31 i 90 persones actives, situant la mitjana en 54 persones actives. Menys de la meitat de les persones actives van participar en la darrera assemblea.

Un element clau per fer les assemblees més eficients, sobretot quan es tracta d'assemblees molt participades, és avançar la informació a treballar amb anterioritat. Els resultats apunten a que efectivament, la majoria de les entitats informen amb anterioritat als i les participants de l'assemblea sobre els continguts i temes a tractar, en concret un 91%, enfront el 9% que no informa.

6.2. Junes, Patronats i Consells Rectors

L'anàlisi de la composició de les juntes directives, patronats i consells rectors mostra que en el 67% dels casos compten amb entre 3 i 7 persones. El 17% entre 8 i 10 membres i el 16% entre 11 i 15. Com sembla lògic, a mida que creix el nombre de persones que formen les juntes minva el percentatge d'entitats, situant la diferència més destacable entre els trams de 3 i 7 i 8 i 10 persones.

Gràfic 27 Nombre de persones que formen la junta directiva (per trams)

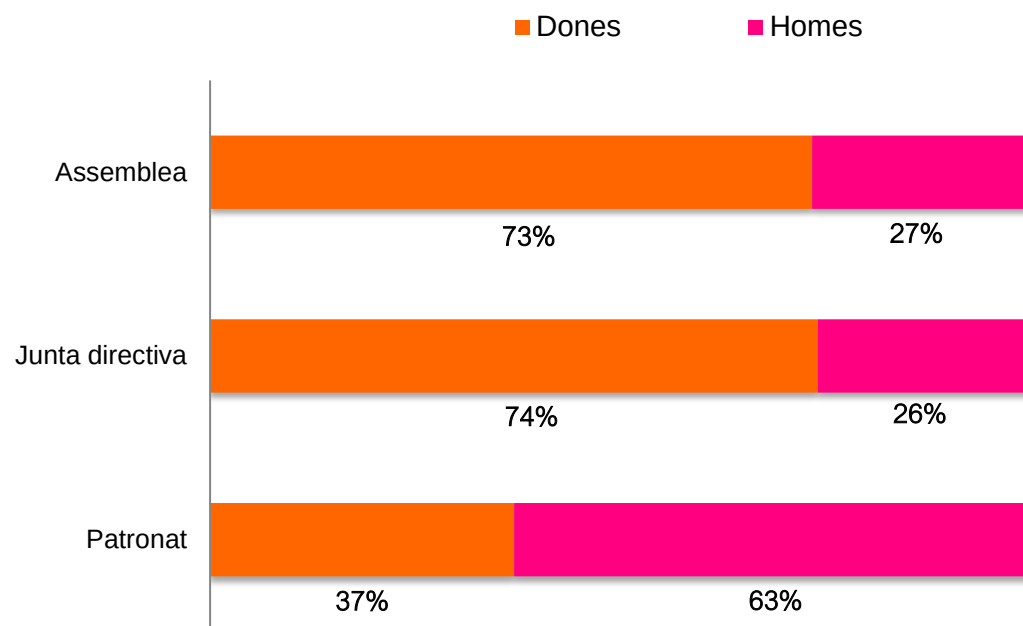

Pel que fa a les fundacions, les persones que formen el patronat acostumen ser, de mitja, 9 persones.

6.3. L'equitat a les entitats

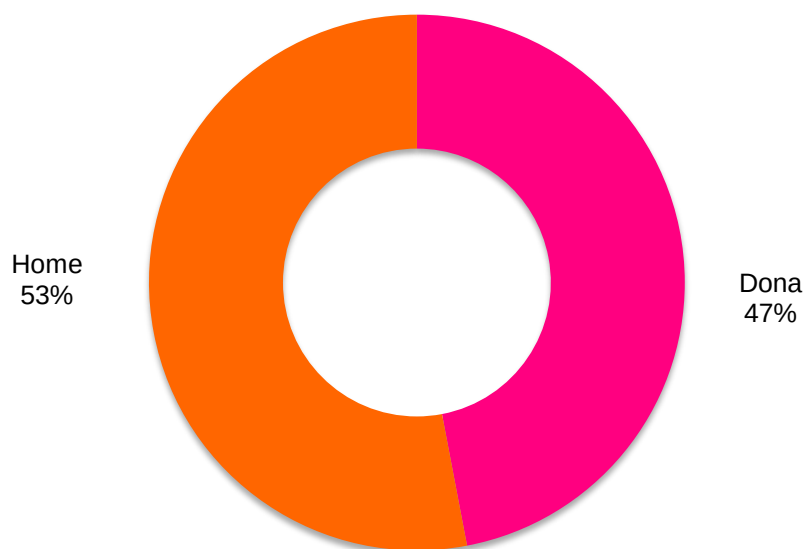
La participació de dones i homes en els diferents espais de decisió es troba força diferenciada. Segons la informació recollida pel Panoràmic, s'observa una presència femenina dominant, quasi 3 de cada 4 persones participants en els espais d'assemblea i junta directiva són dones. El patronat, en canvi, és una excepció on s'observa el 37% són dones enfront el 63% d'homes.

Gràfic 28 Nombre de persones que formen la junta directiva (per trams)

Finalment, en el cas de la presidència de les entitats, no s'observen diferències destacables entre dones i homes. Les dades es mantenen dins d'una forquilla pròxima al 50% on concretament la presència de les dones és del 47% i la dels homes del 53%. Tot i així, s'ha de destacar que en l'àmbit català hi ha una presència principalment femenina en òrgans de govern com l'assemblea, la junta directiva i el patronat però que s'inverteix en la presidència. Això també succeeix en el cas de Santa Coloma, on la presència de les homes continua sent més ampla també per aquest càrrec però no en altres (tret dels patronats).

Gràfic 29 Presidència en funció del gènere

7. La dimensió econòmica

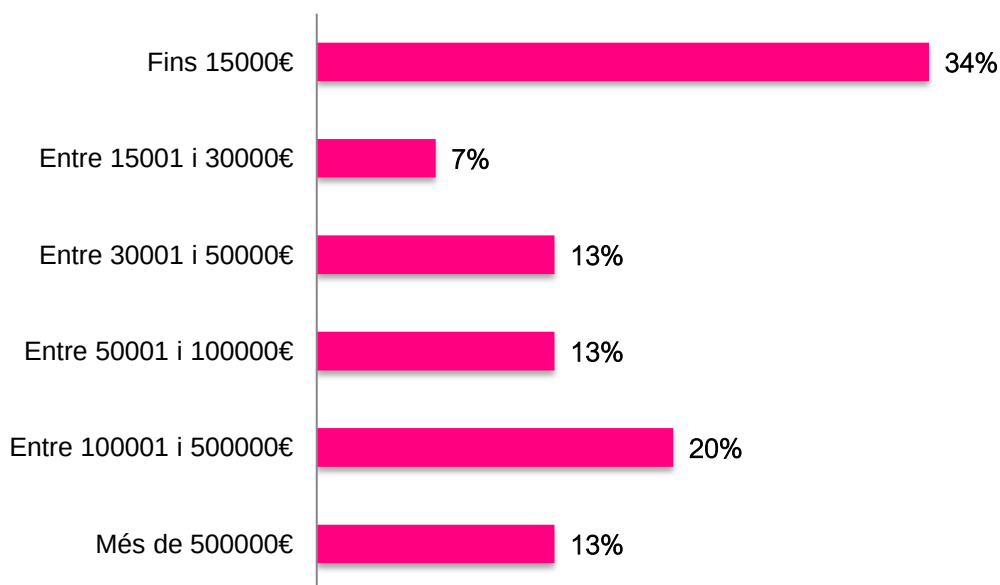

7.1. Volum econòmic

Els recursos econòmics són necessaris per dur a terme les activitats i projectes, tot i que generalment les organitzacions no lucratives treballen amb un pressupost reduït. A Santa Coloma de Gramenet es dibuixa una realitat lleugerament diferent segurament producte de la mostra obtinguda per aquest municipi concret.

De mitja, els ingressos anuals de les entitats és de 35.960 €, tot i que el 34% de les entitats tenen ingressos inferiors a 15.000 €, essent el tram més comú. Malgrat això, en l'àmbit català se situen en aquest tram de fins a 15.000 € el 42% de les organitzacions. Per altre banda, un 33% compta amb ingressos superiors als 100.000 €, un tram que a la resta de Catalunya és 11 més reduït (22%). La resta d'entitats mouen uns recursos anuals d'entre els 50.000 i 100.000 euros (13%), entre els 30.000 i 50.000 € (13%) i, en menor mesura, el 7%, entre 15.000 i 30.000 euros.

Gràfic 30 Ingressos reals de les entitats de Santa Coloma per trams (exercici 2016)

Les dades comparades amb el conjunt de Catalunya mostren que el volum econòmic de les organitzacions de Santa Coloma es concentren en major

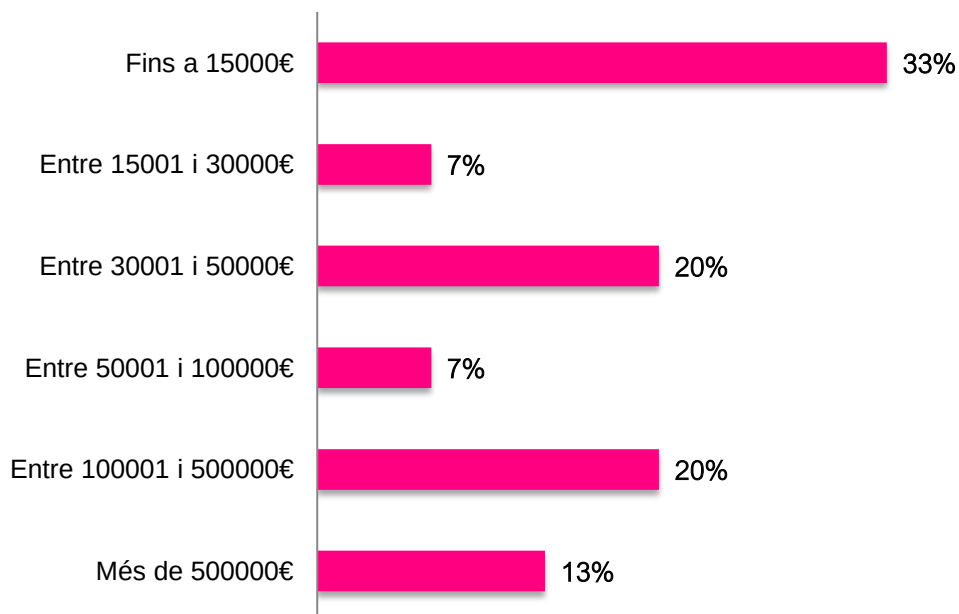
mesura en les franges superiors, el 33% de les entitats disposen d'ingressos superiors als 100.000 € enfront el 22% de la mitjana de Catalunya.

Taula 2 Ingressos de les entitats de Santa Coloma i Catalunya

	Santa Coloma 2017	Catalunya 2017	Diferència
Fins 15.000 €	34%	42%	-8
Entre 15.001 i 30.000 €	7%	15%	-8
Entre 30.001 i 50.000 €	13%	11%	2
Entre 50.001 i 100.000 €	13%	10%	3
Entre 100.001 i 500.000 €	20%	13%	7
Més de 500.000 €	13%	9%	4
Total	100%	100%	

Pel que fa a l'estudi les despeses de les entitats, es troba força alineat amb els ingressos de les mateixes, exceptuant les despeses situades entre 50.000 i 100.000 € que sumen un percentatge inferior respecte al dels ingressos. La mitjana en aquest cas se situa en 24.480 €, xifra inferior a la mitjana d'ingressos (35.960 €).

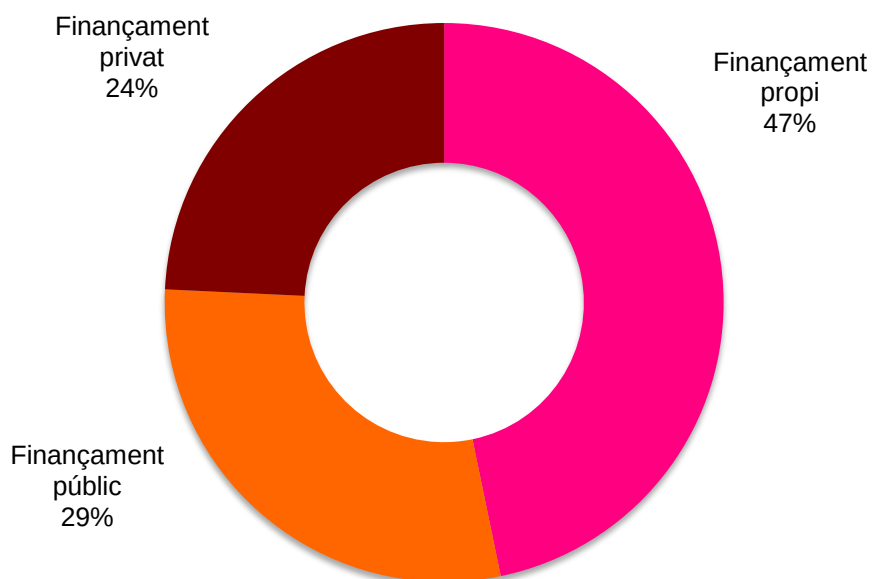
Gràfic 31 Despeses reals de les entitats de Santa Coloma per trams (exercici 2016)

7.2. Fonts de finançament

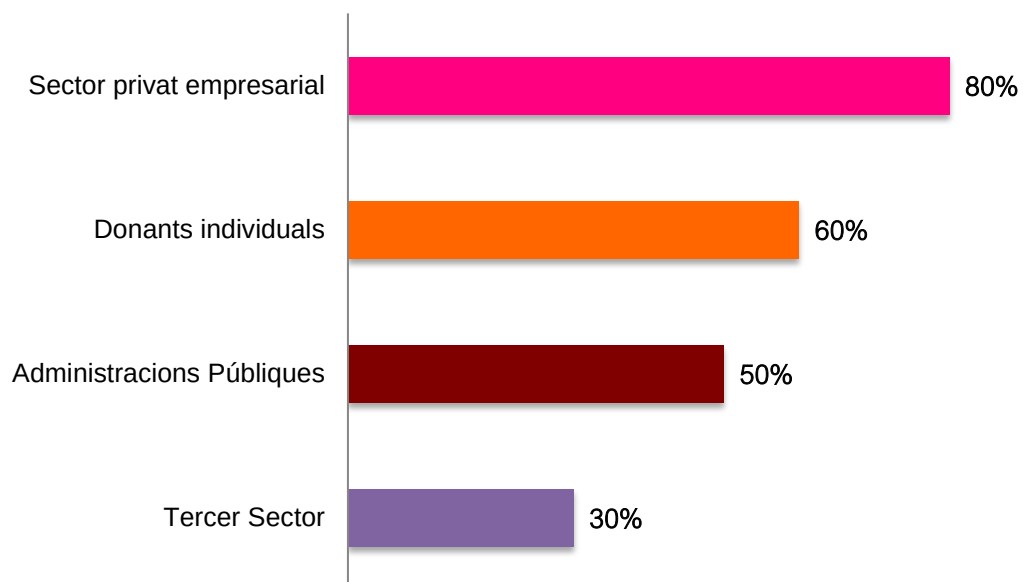
Pel que fa a la procedència dels recursos, s'ha preguntat si aquest prové de fonts pròpies (com la quota d'associat/da, la prestació de serveis i les activitats per recaptar fonts), de fonts públiques (com les subvencions de les administracions) i de fonts privades (com les donacions individuals, d'empreses i de fundacions privades). Els resultats pel municipi de Santa Coloma apunten que hi ha un pes més elevat del finançament propi, en concret del 47%. En segon lloc, el finançament públic representa el 29% del total del finançament de les entitats de Santa Coloma i per últim, el finançament privat representa un 24%.

Gràfic 32 Fonts de finançament

Més enllà de les fonts monetàries, les entitats poden rebre aportacions en espècie, com ara béns i serveis. El 71% de les entitats de Santa Coloma de Gramenet participants en El Panoràmic afirmen rebre aquest tipus d'aportacions. Aprofundint en la seva procedència s'observa que el 80% de les entitats reben aportacions en espècie del sector privat empresarial, el 60% de donants individuals, el 50% de les administracions públiques i el 30% del Tercer Sector.

Gràfic 33 Procedència de les aportacions en espècie (multi-resposta)

“Es podria crear una xarxa de donacions entre entitats / compartir recursos”

Extret de les preguntes obertes

“Cada vegada ni ha menys finançament”

Extret de les preguntes obertes

8. Els espais

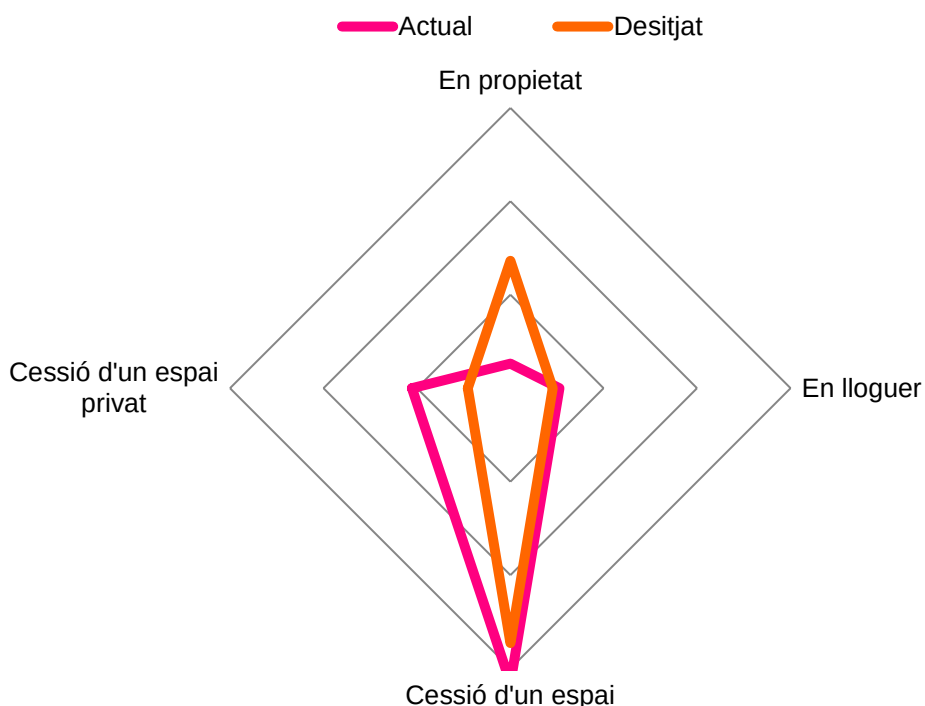

8.1. Les seus

Els espais i equipaments són un dels recursos fonamentals de les entitats per dos motius principals. D'una banda, perquè són necessaris per al desenvolupament d'activitats, i d'altra perquè són espais de visibilitat i de relació. Les entitats de Santa Coloma de Gramenet participants en el Panoràmic tenen la seu actual en un espai públic cedit -63%-, en segon lloc, i amb certa distància, hi ha les entitats que tenen la seu en un espai privat cedit (21%). En un tercer lloc apareixen aquelles que tenen la seu en un espai llogat (11%) i finalment, només un 5% te la seu en un espai en propietat.

La situació a la que aspiren les entitats pel que fa als espais és una mica diferent a l'actual, tot i que el percentatge d'entitats que tenen actualment un espai públic cedit es força elevat i la xifra d'entitats que desitjarien aquest tipus d'espai continua sent-ho, concretament el 63% davant el 55% actual. Les diferències més rellevants es troben en l'increment de 22 punts d'un espai en propietat i en el decreixement dels espais privats cedits, que baixa del 21% al 9%.

Gràfic 34 Comparativa entre la situació de la seu actual i desitjada a Santa Coloma

Si es compara amb el conjunt de Catalunya, les dades mostren que els espais de les seus de les organitzacions presenten certes especificitats en el cas de Santa Coloma (i que possiblement s'expliquen per les entitats que han participat en l'estudi). Tot i que la situació més freqüent coincideix, en el cas de les entitats de Santa Coloma no és dona cap cas on la seu de l'entitat sigui el domicili particular.

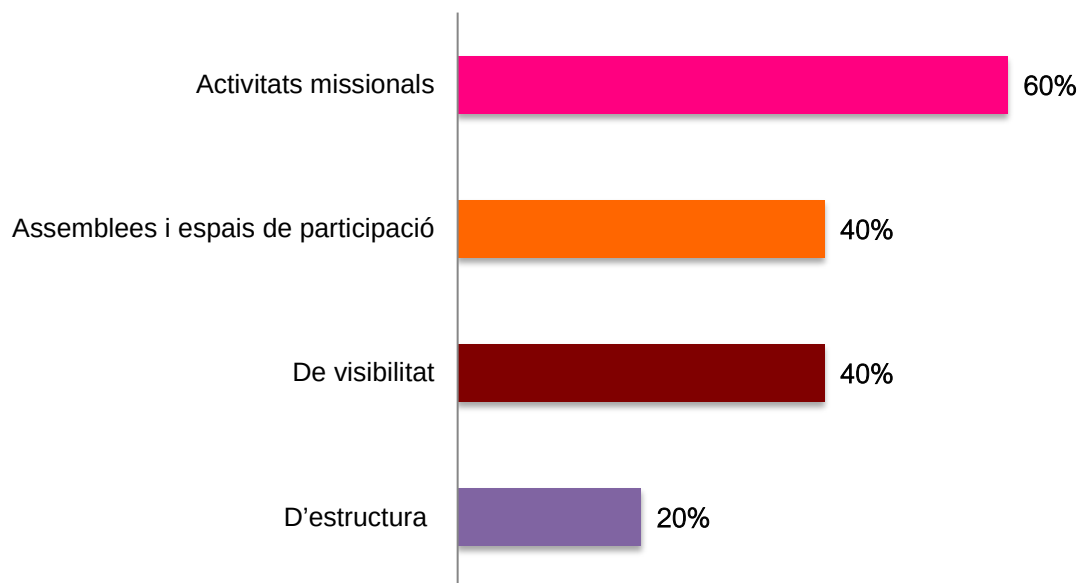
Taula 3 Situació de la seu actual de Santa Coloma i Catalunya

	Santa Coloma 2016	Catalunya 2016	Diferència
Cessió d'un espai públic	63%	44%	19
En lloguer	11%	16%	-5
Domicili particular	-0%	10%	1
En propietat	5%	8%	-3
Cessió d'un espai privat	21%	22%	-1
Total	100%	100%	-1

8.2. Adequació dels espais

El 64% de les entitats asseguren que els espais dels quals disposa l'entitat són adients per a l'activitat que desenvolupa vers el 36% que considera que depèn de les activitats que es realitzin. Les entitats que dubten de la idoneïtat dels espais a l'hora de realitzar activitats, sol ser per realitzar activitats missionals (60%), assemblees i espais de participació (40%), activitats de visibilitat (40%) i en menor mesura, activitats d'estructura (20%). Quan les entitats necessiten espais habilitats acostumen a demanar un espai gratuït en un equipament públic (centre cívic, casal de barri, etc.).

Gràfic 35 Activitats no adequades als espais disponibles de les entitats de Santa Coloma (Multi-resposta)

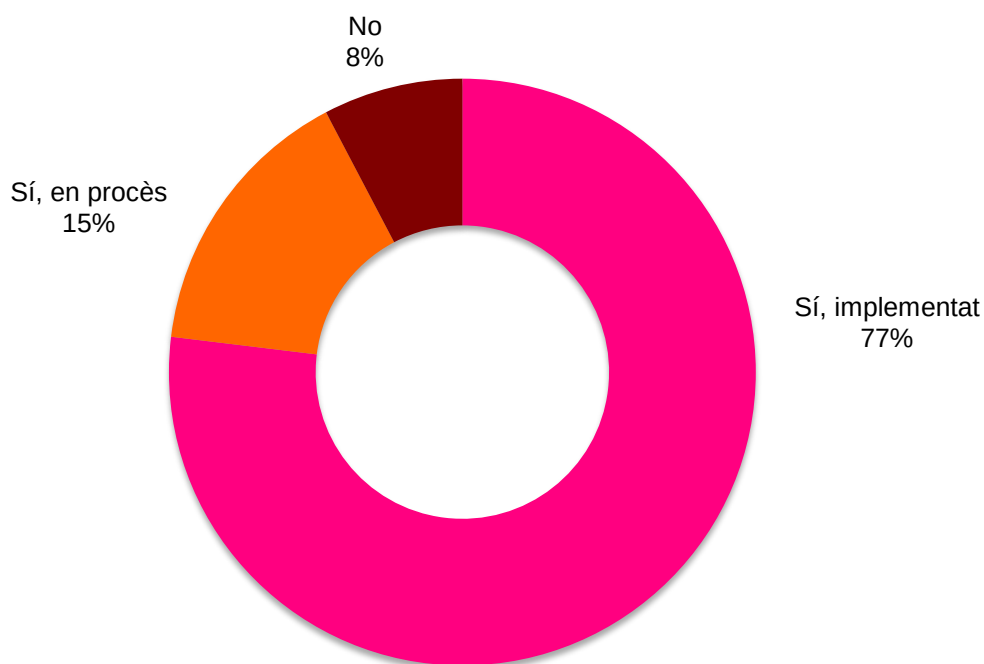

9. El repte de la base social

Pel que fa als temes que més interessin a les organitzacions, la principal inquietud i repte de futur és l'increment de la seva base social. Es tracta d'una qüestió recurrent en totes les edicions del Panoràmic, sense excepcions. Aconseguir ampliar les persones que formen part de les entitats, que simpatitzen amb aquestes, que la recolzen, etc. és un repte a treballar a tots els territoris catalans, i també a Santa Coloma de Gramenet. És per aquest motiu que enguany s'ha volgut aprofundir sobre aquesta qüestió. Per això s'ha preguntat per les eines que fan servir les entitats en la promoció de la seva base social a fi de detectar possibles punts forts i febles. Una primera qüestió que s'ha recollit és l'existència d'un protocol d'acollida en les entitats quan una persona s'apropa per primera vegada. Aquest tipus de protocols permet sistematitzar la benvinguda tot incorporant les pautes a seguir. Amb això s'evita que l'espontaneïtat o el canvi de persones que fan l'acollida inicial modifiqui la dinàmica d'aquesta primera immersió, garantint que s'explica tot allò que es vol explicar. En el cas de Santa Coloma, el 77% de les entitats disposa d'un protocol o procediment d'acompanyament i acollida a les persones que s'apropen per primera vegada a l'entitat, el 15% el tenen en procés i el 8% no té cap protocol.

Gràfic 36 Protocol d'acollida a les entitats de Santa Coloma

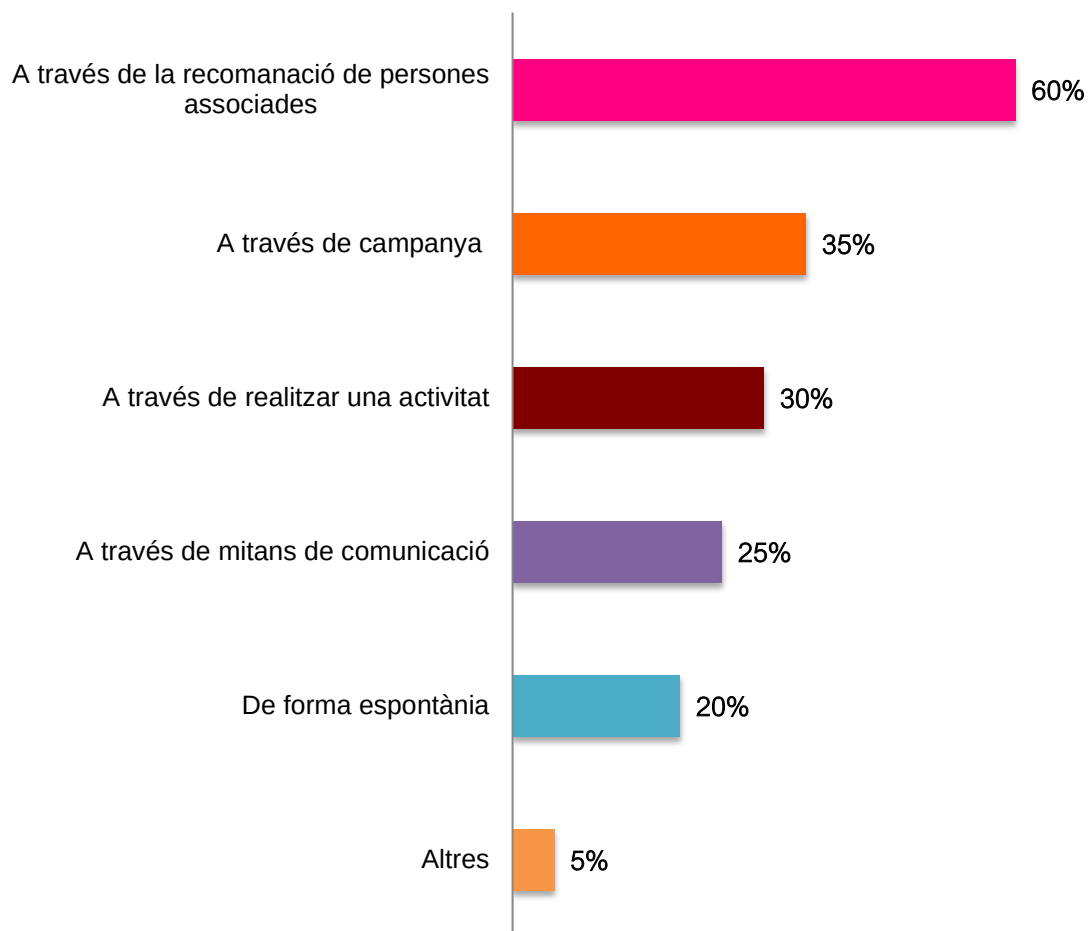
A través de diverses preguntes s'ha observat que 9 de cada 10 entitats fan difusió de l'organització i dels seus objectius quan realitzen activitats en espais públics, ja sigui convidades per altres organitzacions o promogudes per la mateixa organització. A més, pràcticament 1 de cada 2 entitats fan campanyes de comunicació per associar-se, més enllà de la publicitat sobre les activitat.

D'altre banda, totes les entitats afirmen participar o col·laborar de les activitats que es realitzen al seu entorn o que organitzen altres agents i el 77% de les entitats conviden a altres organitzacions a participar d'algunes de les seves activitats. A més, un altre 77% de les entitats disposen de mecanismes per tal que les persones que assisteixen a les seves activitats puguin valorar-les.

Les pàgines web i el contingut digital són els mètodes més efectius a l'hora d'arribar a la ciutadania. Per això des del Panoràmic s'ha volgut preguntar sobre la informació que les entitats tenen disponible en aquests canals. Els resultats han estat, novament, que un 77% de les entitats disposa a la seva web o espai digital d'informació general de l'organització com ara la missió, valors o sistema d'organització.

D'altra banda, un 71% de les organitzacions indiquen al seu espai digital la relació de les persones que assumeixen les diverses responsabilitats i un 71% publica les memòries referents a les actuacions realitzades. Finalment, el 64% informa sobre la situació econòmica d'ingressos i despeses generades.

El principal canal a través del qual s'incorporen noves persones a les organitzacions és a través de persones associades i/o altres membres de l'organització, en un 31% dels casos, seguit de l'associació a través de la realització d'una activitat amb un 26% i un 18% de forma espontània. Altres formes menys freqüents són, l'associacionisme a través d'una campanya específica (11%) i a causa de que els mitjans de comunicació hagin divulgat notícies relacionades amb la seva missió (7%).

Annexos

Annex I: Fitxa tècnica

Tipus d'estudi

Quantitatiu

Àmbit

Santa Coloma de Gramenet

Univers

Organitzacions sense afany de lucre, d'iniciativa privada, entitats i col·lectius sense forma jurídica

Dimensió de la mostra

20 respostes vàlides

Calendari de treball de camp

De setembre a desembre de 2017.

Recollida d'informació

Aplicació professional per a la recollida de respostes a través de qüestionari online amb preguntes tancades, obertes i semiobertes. També qüestionari en plantilla de documents i qüestionari breu

Tractament de les dades

Depuració de dades, càlcul i recodificació de variables

Anàlisi

Estadística descriptiva -amb remostreig per bootstrap-, estadística no paramètrica i tècniques de mostreig

Dades de referència

L'any de referència és 2016 donat que és el darrer any tancat en el moment d'iniciar el treball de camp

Annex II: Entitats impulsores

El Consell d'Associacions de Barcelona és la plataforma d'associacions de la ciutat de Barcelona. La seva missió és treballar per al desenvolupament de l'associacionisme i dels seus valors a Barcelona tot construint un espai de participació, vertebració – territorial i sectorial– i d'interlocució d'organitzacions interessades en l'associacionisme. El CAB ha estat l'impulsor dels dos congressos d'associacionisme celebrats a la ciutat.

L'Observatori del Tercer Sector és un centre de recerca especialitzat en el tercer sector, independent i sense ànim de lucre, que té per objectiu aprofundir i incrementar el coneixement d'aquest sector i treballar per a la millora del funcionament de les organitzacions no lucratives. L'OTS ha realitzat estudis de referència que han contribuït a la millora del tercer sector i a donar visibilitat social.

La Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia és una entitat sense afany de lucre que treballa en els àmbits de la joventut, l'educació, la participació democràtica, la ciutadania i les polítiques públiques en general. Genera coneixement des de la investigació social aplicada, aportant propostes estratègiques i assessoraments a les administracions públiques i a les entitats.

La Fundació Pere Tarrés, amb més de 50 anys d'existència, és una organització no lucrativa d'acció social i educativa, dedicada a la promoció de l'educació en el temps lliure, el voluntariat, la millora de la intervenció social i l'enfortiment del teixit associatiu. Amb el temps la seva acció s'ha ampliat a altres àmbits de l'acció social com ara la formació, la recerca i la gestió.

L'Obra Social "la Caixa" té per missió contribuir al progrés de les persones i la societat amb especial incidència en els col·lectius més vulnerables, ja sigui a través de programes propis, aliances estratègiques o col·laboracions, mitjançant actuacions eficients, innovadores, avaluable i susceptibles de ser transferides a altres entitats.

Organització

El Panoràmic es desenvolupa des del treball compartit entre diferents associacions i institucions, coordinat per un Equip Tècnic, format per persones del territori que s'encarreguen de fer possible el procés participatiu des de la proximitat.

A més, compta amb dos òrgans, el Comitè Executiu, encarregat de la supervisió del projecte i de la seva visió estratègica, i la Comissió Tècnica, encarregada de dur a terme el projecte i prendre les decisions operatives. La composició dels diferents òrgans i equips en l'edició del 2017 es detalla a continuació.

Comitè Executiu

Montserrat Morera i Miquel Aragón – Consell d'Associacions de Barcelona (CAB), Joaquim Sabater i Montse Fernández– Observatori del Tercer Sector (Observatori), Sílvia Luque – Fundació Ferrer i Guàrdia (FFG), Rafael Ruiz de Gauna i José Carlos Hermida – Fundació Pere Tarrés (FPT), Miquel Vilagut – Obra Social “la Caixa”.

Comissió Tècnica

Miquel Aragón i Carles Viñas – (CAB) / Torre Jussana, Montse Fernández – (OTS), Fidel González i Hungria Panadero – (FFG) i Marina Aguilar – (FPT).

Treball de camp

Enric Carpio, Ingrid Plana i Ruth Agudo (CAB). Aida Mestres (FFG), Enya García i Yolanda Delgado (FFG), Albert Fornies (FPT), Xavier Esterri (Federació d'Ateneus de Catalunya) i Maribel Moya (Santa Coloma de Gramanet),

Call Centers: Rosa Porti i Laura Hernández (FFG) i Voluntaris 2000.

Depuració i anàlisi dades:

Laura Muñoz, Gabriel Amer, Roger Carbó i Montse Fernández (OTS) i Oriol Alonso i Laura Calvet (FFG).

Comunicació

Joan Vilaplana (CAB- Torre Jussana), Laia Otero (OTS), Joan Rosinach i Oriol Toro (FPT) i Elena Cuevas (FFG).

Agraïments

Aquest estudi no hauria estat possible sense la col·laboració de les entitats del tercer sector i de la societat civil, les quals han participat en el Panoràmic aportant informació essencial per conèixer com és el seu dia a dia. A més de fer possible aquest informe, les entitats de Santa Coloma de Gramanet han contribuït a elaborar l'informe global de Catalunya, el qual no hauria estat possible sense la col·laboració de tantes persones i organitzacions que treballen cada dia a Catalunya per construir una societat més justa i solidària.

Gràcies a tothom!